

Stockholms stads fastighetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fastighetsnämnden.

Stadshuset, 2 tr., K.; t. >stadshuset>. Nämnden sammanträder andra och fjärde helgfria tisdagen i varje månad kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 18 november 1918 att uppdraga stadens samlade fastighetsförvaltning åt *Stockholms stads fastighetsnämnd*. Nämnden började sin verksamhet den 1 januari 1919, varvid den övertog lantegendomsnämndens förutvarande verksamhet. Därjämte överflyttades till fastighetsnämnden de under drätselnämnden förut hörande organen för stadens fastighetsförvaltning samt den av dåvarande bostadskommittén utövade verksamheten till bostadsbristens lindrande m. m. Fr. o. m. den 1 april 1920 överfördes ytterligare till fastighetsnämnden byggnadskontorets arkitekturavdelning i samband med att nämndens uppgift vidgades till att omfatta även husbyggnader för stadens räkning.

Fastighetsnämnden har till uppgift att handhåva förvaltningen av alla Stockholms stad tillhöriga fasta egendomar, vilka icke enligt stadsfullmäktiges beslut eller eljest gällande bestämmelser stå under förvaltning av annan kommunal myndighet, att handlägga frågor rörande förvärf av fastigheter och rörande husbyggnader för stadens räkning samt att omhändervarva stadens verksamhet i bostadsärenden. I samband med genomförd ändring i vissa delar av byggnadsstadgan har vidare fr. o. m. den 1 juli 1936 till fastighetsnämnden överflyttats den byggnadsnämnden tidigare åvilande uppgiften att beräkna storleken av den ersättning tomtägare har att gälda för gatumark och att pröva erbjuden säkerhet för ersättning i sådant hänseende och för gatas iordningställande. Med avseende å förvaltningen av stadens fastigheter tillkommer det nämnden särskilt att tillhandahålla övriga kommunala myndigheter erforderliga lokaler och fastigheter, att, i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut, avyttra eller på viss tid upplåta fast egendom, att uppgöra förslag till försäljning eller upplåtelse och underställa de-

samma stadsfullmäktige¹⁾, att efter erforderlig utredning uppgöra förslag till fastigheters användning samt därvid tillse, att tillgång på mark beredes såväl för stadens eget behov som för industri- och bostadsändamål, i god tid vidtaga åtgärder för stadsplanens utvidgning och kommunikationernas utveckling, att tillse, att odlingsbar mark med hänsyn tagen till det ändamål, för vilket marken är avsedd, väl utnyttjas, att nödiga åtgärder vidtagas till naturens skyddande, att handlägga frågor rörande friköp av å ofri och å stadens grund belägen fastighet även som att debitera, uppbära och i föreskriven ordning redovisa de inkomster, vilka inflyta av de under nämndens förvaltning stående fastigheterna. I fråga om förvärf av fastigheter för stadens räkning har nämnden till åliggande att med uppmärksamhet följa stadens behov av jord för kommunala ändamål samt till inköp föreslå, vad i sådant avseende finnes gagneligt, att, när fastighet hembjudes åt staden, företaga den utredning, som kan finnas påkallad, att upprätta och stadsfullmäktiges prövning underställa förberedande avtal om förvärf av fastighet för stadens räkning¹⁾, samt att efter stadsfullmäktiges medgivande avsluta sådant avtal. Beträffande stadens husbyggnader ankommer å nämnden att utarbeta och framlägga förslag till sådana nybyggnader, som erfordras för fullgörande av nämndens övriga uppgifter, att verkställa stadsfullmäktiges i sådant avseende fattade beslut, såframt icke verkställighet därav uppdragits åt annan stadsmyndighet samt att lämna stadens övriga myndigheter det biträde i hithörande frågor, varom nämnden av dem anmodas. Vid omhändervandandet av stadens verksamhet i bostadsärenden tillkommer det nämnden att hava sin uppmärksamhet riktad på att från kommunens sida vidtagas alla de åtgärder för beredande av erforderlig tillgång på sunda och billiga bostäder, vilka kunna anses falla inom kommunens befogenhetsområde, att för stadsfullmäktige

¹⁾ Enligt av stadsfullmäktige den 15 nov. 1920 lämnat bemyndigande äger fastighetsnämnden att för genomförande av gaturätning eller annan reglering av fastighets gränser förvärva eller avhända staden vissa mindre markområden utan att underställa resp. ärenden stadsfullmäktiges prövning.

eller andra vederbörliga myndigheter framlägga de förslag och i övrigt vidtagna de åtgärder, som i sådant avseende kunna anses av omständigheterna påkallade, att verkställa stadsfullmäktiges i sådant avseende fattade beslut, såframt verkställighet därav icke uppdragits åt annan stadsmyndighet, att på stadgade villkor bevilja lån för byggnadsändamål av medel, som må hava härför anvisats av stadsfullmäktige, att utöva föreskriven kontroll över användningen av utlånade belopp samt att, där stadsfullmäktige ej annorledes bestämma, själv eller genom utsedda ombud hava den befattning med bostadsärenden, som enligt allmän lag kan åligga kommunal myndighet.

Stadsfullmäktige hava den 16 november 1936 med stöd av 49 § stadsplanlagen antagit gatukostnadsbestämmelser för Bromma, Brännkyrka och Enskede församlingar samt den söder och öster om Hammarbyleden belägna delen av Sofia församling, vilka bestämmelser med vissa ändringar fastställts av k. m:t den 31 mars 1938. Bestämmelserna reglera skyldigheten för ägare av tomt inom ovannämnda områden att bidraga till kostnaden för anläggning av gata och avloppsledning. Utråkandet av dessa bidrag ävensom tillämpningen av bestämmelserna i övrigt åvilas fastighetsnämnden.

Den 17 april 1944 hava stadsfullmäktige beslutit antaga och k. m:ts prövning underställa förslag till gatukostnadsbestämmelser för det inre stadsområdet. Över detta beslut hava besvär anförts.

Fastighetsnämnden är förmedlingsorgan för lån och bidrag av statsmedel dels jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1936 till beredande av hyresbostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer enligt k. kungörelsen den 4 september 1935, dels jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 21 februari 1938 för statliga ombyggnadslån enligt k. kungörelsen den 29 maj 1936 om lån för ombyggnad av bostadshus i städer och stadsliknande samhällen, dels jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 31 oktober 1938 för statliga lån och bidrag för beredande av bostäder i egnahem åt mindre bemedlade, barnrika familjer enligt k. kungörelsen den 27 maj 1938, dels jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 17 juni 1940 för tertiärlån för viss bostadsbyggnadsverksamhet enligt k. kungörelsen den 28 juni 1940, dels ock jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 21 september 1942 för statliga tertiärlån och tilläggs lån till vissa bostadsbyggnadsföretag enligt k. kungörelsen den 30 juni 1942 (ändr. den 6 augusti 1942). Jämlikt arbetsmarknadskommissionens och statens byggnadslånebyrås beslut skola ansökningar om byggnadstillstånd för bostadsbyggnadsarbeten ingivas till förmedlingsorganet, som har att jämte eget yttrande överlämna ansökningarna till arbetsnämnden.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för

nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nämndens verkställande organ utgöres av fastighetskontoret, vars chef är fastighetsdirektören. I förekommande fall äger nämnden anlita biträde av stadskansliets juridiska avdelning och annan vederbörande stadsmyndighet. Vid nämndens sammanträden äger fastighetsdirektören närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Även vederbörande avdelningschefer i fastighetskontoret äga enligt nämndens beslut rätt och skyldighet att närvara vid nämndens sammanträden.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads fastighetsnämnd, fastställd av k. m:t 19 mars 1920 (Kf 1920: nr 16), med ändr. 29 maj 1925, 1 aug. 1930 och 12 juni 1936. K. kung. 4 sept. 1935 om lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, med ändr. K. kung. 29 maj 1936 om lån för ombyggnad av bostadshus i städer och stadsliknande samhällen. K. kung. 27 maj 1938 om lån och bidrag av statsmedel för beredande av bostäder i egnahem åt mindre bemedlade, barnrika familjer, med ändr. K. kung. 22 juni 1939 om statsbidrag till anordnande av pensionärshem, med ändr. K. kung. 30 juni 1942 om tertiärlån och tilläggs lån för vissa bostadsbyggnadsföretag, med ändr. K. kung. 30 juni 1942 om tilläggs lån för beredande av bostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer, med ändr.

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 40,424,982 kr., kapitalbudgeten 258,414 kr., av lånemedel, i linjen 17,766,200 kr., inom linjen 8,272,000 kr., dessutom förlagsmedel 73,098,965 kr. Inkomster: driftbudgeten 35,372,902 kr., kapitalbudgeten 258,414 kr.

Fastighetsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm:s 1: vice ordf.

Övriga ledamöter.

Anderson, Carl Albert, direktör, stadsfullm:s ordf.

Ekman, F., ombudsman.

***Johannesson, E. G. V.**, direktör, stadsfullm.

***Lindström, O. W.**, direktör.

***Twengström, A. J.**, förste aktuarie, stadsfullm.

FSN

Suppleanter.¹⁾

- *Aronson, S. A., direktör.
- Henriksson, T. H., syssloman, stadsfullm.
- *Hultell, f. Radhe, E. Mary E., första kontorsbiträde, stadsfullm.
- Lundmark, B. G., köpman, stadsfullm.
- Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
- *Wærn Bugge, E. Ingeborg M., arkitekt.

Fastighetssekreterare.

Ljungdahl, L. O. (se nedan).

Fastighetsnämndens delegerade.

Nämnden äger mellan sina ledamöter att fördela göromålen på sätt lämpligast synes, ävensom att uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter eller åt fastighetsdirektören att handhava särskilda förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av sådant uppdrag fattas, skall anmälans vid nämndens nästa sammanträde. I enlighet härmed har nämnden beslutit att tillsätta nedanstående särskilda delegationer ävensom att uppdraga åt ordföranden att vara medlem av samtliga av nämnden nu eller framdeles tillsatta delegationer.

Hyresdelegerade

(för handläggning av hyresärenden).

Sandberg, H. K. A., ordf. (självskr.); Henriks-son, T. H.; Lindström, O. W.

Suppleanter: Hultell, f. Radhe, E. Mary E.; Månsson, O. P.

Husbyggnadsdelegerade

(för handläggning av husbyggnadsärenden samt frågor rörande bostadslån och dylikt).

Sandberg, H. K. A., ordf. (självskr.); Ahlén, Anders E.; Ekman, F.; Johannesson, E. G. V.; Twengström, A. J.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden eller någon av ledamöterna hrr Ekman, Andersson och Johannesson vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Månsson, Henriks-son och Aronson i nu nämnd ordning, vice ordföranden eller ledamöten hr Lindström ersättas av suppleanterna hr Lundmark, fru Hultell och fröken Wærn Bugge i nu nämnd ordning, ledamöten hr Twengström ersättas av suppleanterna fröken Wærn Bugge, hr Lundmark och fru Hultell i nu nämnd ordning. Vid förfall för ledamot och samtliga suppleanter, som i första hand skola inträda, skola de vid sammanträdet närvarande suppleanterna inträda efter sin tjänstetid i nämnden och vid lika tjänstetid efter sin levnadsålder d. v. s. i följande ordning: hrr Månsson, Henriksson, Aronson och Lundmark samt fröken Wærn Bugge och fru Hultell.

Suppleanter: Anderson, Carl Albert; Wærn Bugge, E. Ingeborg M.

Fastighetsdelegerade

(för handläggning av ärenden angående gatumarkersättningar, tomtregleringar samt dispositionen av tomtträttsmark m. m.).

Sandberg, H. K. A., ordf. (självskr.); Lindström, O. W.; Månsson, O. P.

Suppleanter: Aronson, S. A.; Twengström, A. J.

Tjänstedelegerade

(för beredande behandling av ärenden angående tjänstetillsättningar m. m.).

Sandberg, H. K. A., ordf. (självskr.); Ahlén, Anders E.; Anderson, Carl Albert; Ekman, F.; Twengström, A. J.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av fastighetsnämndens, byggnadsnämndens och stadsplanenämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Lagergren, D. G., f. d. kassör, ordf.

Larsén, J. A., byggnadsverkmästare.

Suppleanter:

Carlsson, R. R., konsulent.

Lindgren, G. A., kapten.

Central förvaltning.

Till fastighetsnämndens centrala förvaltning hänföres nämndens kansli samt fastighetskontorets expedition och samtliga avdelningar med undantag för husbyggnadsavdelningen och småstugebyrån.

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 1,574,438 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,185,760 kr.

Fastighetsnämndens kansli.

Stadshuset, 2 tr., K; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—14,30 (lördagar och dag före helgdag 10—14).

Kansliet förestås av fastighetssekreteraren, vilken tillika närmast under fastighetsdirektören är chef för fastighetskontorets expedition (se nedan). Fastighetssekreteraren åligger

bl. a. att föra protokoll vid nämndens och dess delegationers sammanträden samt att uppsätta beslutade skrivelser och utlåtanden m. m.

Fastighetssekreterare (23).

Ljungdahl, L. O.

Notarie (19).

Fredriksson, H. F.

En kontorsskrivare (9), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Fastighetskontoret.

Adresser och telefoner: se nedan; expeditionstid: 10—14,30 (lördag och dag före helgdag 10—14).

Fastighetskontoret är fastighetsnämndens verkställande organ. Såsom sådant har kontoret till åliggande att närmast under nämnden handhava den stadens fastighetsförvaltning m. m., som tillkommer nämnden, ävensom att efter anmodan lämna annan stadsmyndighet nödigt biträde i alla till kontorets arbetsområde hörande frågor.

Fastighetskontorets chef är fastighetsdirektören, vilken bl. a. åligger att bereda och för fastighetsnämnden föredraga de ärenden, som tillhöra dess avgörande. Kontorets verksamhet är f. n. fördelad på följande avdelningar: expeditionen, kamerala avdelningen, gaturegleringsavdelningen, förstadsbyrån, industribyrån, lantegendomsavdelningen, småstugebyrån samt husbyggnads- och hyresavdelningarna (jfr nedan). Härtill komma vissa tjänstemän, som huvudsakligen syssla med utredningsarbete.

Fastighetsdirektör (E).

Berg, J. G. (förordn. t. o. m. ^{31/}1951), stads-
huset, 2 tr., K.; t. »stadshuset»; mottagnings-
tid: 11—12.

Direktörsassistent (26).

Vakant.

E. o. intendent (1 kl.) (XXV).

Vakant, *tf.* Tengvall, I. A.

Byråingenjör (22).

Vakant.

E. o. ingenjör (XX).

Danielsson, H. J.

E. o. notarie (XIX).

Vakant, *tf.* Dahlén, S. G.

En expeditionsvakt (6).

Fastighetskontorets expedition.

Stadshuset, 2 tr., K.; t. »stadshuset».

Expeditionen, vars chef är fastighetssekreteraren (se ovan), skall ombesörja diariefö-

ring och registrering av till fastighetsnämndens och fastighetskontorets handläggning hörande ärenden, expediering av utlåtanden, skrivelser m. m., uppsätta föredragningslistor till nämndens sammanträden samt verkställa upphandling av erforderliga kontorsförnödenheter.

Förste kammarskrivare (17).

Ahlgren, I. V., tjl. (se sid. 178), *tf.* Personne, N. E., tjl. (se sid. 259).

En kontorsskrivare (9), en kontorist (8), ett första kontorsbiträde (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett kontorsbiträde (5), en automobilförare (7), en expeditionsvakt (6), en extra expeditionsvakt (2,580 kr.).

Kamerala avdelningen.

Regeringsgatan 10 (postadress: postfach 1308, Stockholm 16); t. 23 46 80 (växel).

Kamerala avdelningen, vars chef är kamreraren, skall handhava kontorets penningförvaltning samt ansvara för utanordningsgöromål med därtill hörande anslagskontroll och granskning, handhava i viss omfattning bokförings- och räkenskapsgöromål, handlägga ärenden rörande stadens låne- och subventionsverksamhet för främmande av bostadsproduktionen, förmedling av statliga bostadslån och ansökningar om byggnadstillstånd, ärenden rörande taxeringar och skatter för fastigheterna samt handhava brandförsäkringsverksamheten rörande stadens myndigheter tillhörande egendom.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Lindqvist, F. P.; t. 21 31 80; mottagningstid: 10—12.

Kamrersassistent (19).

Israelsson, L. A.

Förste kammarskrivare (17).

Skållberg, N. S., tjl. (se sid. 166).

Kammarskrivare (15).

Axelsson, J. V.; en vakant, *tf.* Rydmark, A. O.

E. o. amanuenser (XIII).

Personne, N. E., tjl. (se ovan); Rydmark, A. O., tjl. (se ovan); Sturaeus, N. S. S., tjl. (se sid. 185); Boberg, A. O. H., tjl. (se sid. 166), *tf.* Holmquist, B.; Edlund, B.-I.; Engström, J.

Extra amanuenser (4,020—3,120 kr.).

Holmquist, B., tjl. (se ovan); Morén, S. W.; Åberg, A. J. L.; Theblin, R. A.

FsN Förste kontorsskrivare (11).

Fornander, Ellen M. J.

Ett första kontorsbiträde (7) (nuv. inneh. kontorsskrivare, kvarstår i lönegrupp 7 enl. 1921 års lönestat, tjänstgör å husbyggnadsavd.), två första kontorsbiträden (7), tre e. o. kontorsbiträden (V), en e. o. expeditiönsvakt (VI), tre extra kontorsbiträden (2,400—2,220 kr.), en extra expeditiönsvakt (2,580 kr.).

Gaturregleringsavdelningen.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset».

Gaturregleringsavdelningen har till uppgift att handhåva ärenden angående genomförande av fastställd stadsplan och lämplig tomtindelning inom fastställda kvarter, inköp och frisköp av för dylika regleringar eller eljest för stadsplans lämpliga genomförande erforderliga fastigheter, försäljningar av stadens egna stadsplanerulerade tomter, ekonomiska underhandlingar och uppgörande av avtal angående stadsplans fastställande och genomförande å enskilda markområden, gatumarkensättningsärenden samt mätningar, utstakningar och arealberäkningar för övriga avdelningars behov.

Avdelningens chef är intendenten, vilken förutom handläggningen av ovan nämnda ärenden åligger att uppgöra förberedande förslag till stadsplaneändringar för stadens fastigheter i syfte att därigenom åstadkomma ett mera ekonomiskt eller lämpligare utnyttjande av desamma samt att förteckna och bevaka stadens servitutsrättigheter.

Stat år 1945. (Gaturregleringsfastigheter.) Utgifter: driftbudgeten 10,558,506 kr.; kapitalbudgeten 200,000 kr., lånemedel, i linjen 5,000,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 9,314,682 kr., kapitalbudgeten 200,000 kr.

Intendent (1 kl.) (25).

Vakant.

Byråingenjör (22).

Virgin, C. Å. A., tjl. (se sid. 191), *tf.* Lundwall, N. B.

E. o. byråarkitekt (XXII).

Laurelius, G. E.

Ingenjör (20).

Lundwall, N. B., tjl. (se ovan), *tf.* Hedtjärn, Å. G.

Biträdande ingenjör (18).

Harding, C. H.

E. o. ingenjör (XIV).

Nelson, B. E.

Förste kammarskrivare (17).

Wallenberg, H. V.

Kontorist (8).

Söderdahl, G. I. S.

Ett första kontorsbiträde (7), tre ritbiträden (7) (därav två vakanta), ett e. o. ritbiträde (VII), ett extra ritbiträde (2,760 kr.), en extra expeditiönsvakt (2,340 kr.).

Förstadsbyrån.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset».

Förstadsbyrån, vars chef är byråingenjören, handlägger inom det yttre stadsområdet — huvudsakligen Bromma, Brännkyrka och Enskede församlingar — sådana arbetsuppgifter, som beträffande den inre staden ankomma på gaturregleringsavdelningen, eller köp och försäljning av mark för regleringsändamål samt ekonomiska underhandlingar jämte uppgörande av avtal med enskilda markägare angående stadsplans fastställande och genomförande.

Förstadsbyrån har även att handlägga frågor rörande tillämpningen av gatukostnadsbestämmelserna för Bromma, Brännkyrka och Enskede församlingar samt den söder och öster om Hammarbyleden belägna delen av Sofia församling (se sid. 161).

Byråingenjör (22).

Alván, D. M.

E. o. underingenjör (XVII).

Kihlberg, B. A. D.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Bergström, S. S. A.

Ett kontorsbiträde (5), ett extra ritbiträde (2,220 kr.), ett extra expeditiönsvaksbiträde (2,340 kr.).

Industribyrån.

Vasagatan 4 C.; t. »stadens trädgårdstäder».

Industribyrån handhar fastighetskontoret tillkommande uppgifter för näringslivets främjande. Dessa omfatta bl. a. handläggning av ärenden rörande stadsplan för industriområden, exploatering av dylika områden under fastighetsnämndens förvaltning, upplåtelse till industri och liknande verksamhet samt upplagsrörelse av annan fastighetsnämndens mark, som avsatts för dylikt ändamål, samt frågor angående iordningställande av kommunala byggnader för uthyrning till industri- och hantverksrörelse och förvaltning av sådana byggnader. Under industribyråns förvaltning hör även den staden tillhöriga Sundbybergs norra—Ulvsundasjöns järnväg.

I hantverkshuset Tulegatan 17 — telefonaktiebolaget L. M. Ericssons förutvarande verkstadsbyggnad — finnes en av bolaget iordningställd och till staden överlämnad minneshall över den svenska telefonindustriens grundare L. M. Ericsson och H. T. Cedergren. Minneshallen, i vilken bolaget anordnat ett telefonteamuseum, visas efter hänvändelse antingen till hantverkshusets vice värd, tel. 32 00 72, eller till stadsmuseet (jfr sid. 382).

Industribyråns chef är intendenten, vilken förutom handläggning av ovannämnda ärenden åligger att verkställa utredning rörande industriens och hantverkets behov av mark och verkstadsutrymmen samt stadens belåning av enskilda industrifastigheter.

Stat år 1945. (Industriområden.) Utgifter: driftbudgeten 807.665 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 540,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 680,000 kr.

E. o. intendent (XXIV).

Grauers, Å. A.

Biträdande ingenjör.

Alvén, E. A. (jfr nedan).

En *extra kontorsskrivare* (2,940 kr), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr), ett *extra expeditiönsbiträde* (2,340 kr).

Lantegendomsavdelningen.

Vasagatan 4, C.; t. »stadens trädgårdsstäder».

Lantegendomsavdelningen har till uppgift att utarbeta förberedande planer för icke stadsplanlagda markområdens utnyttjande för olika ändamål samt förslag till dessa områdens förseende med nödiga kommunikationer ävensom till utvidgning av exploateringsområdena, att handhåva ärenden angående tomträttsupplätelser för bostadsändamål samt att uppgöra arrendekartor och utföra mätningar, utstakningar och arealberäkningar för kontorets eller andra myndigheters behov. Å avdelningen handläggs i överensstämmelse härmed flertalet av de förvaltningsuppgifter, som hava avseende å de genom stadens försorg anlagda bostadsområdena i Bromma, Brännkyrka och Enskede (»Stockholms stads trädgårdsstäder»).

Avdelningens chef är intendenten.

Den närmare tillsynen och skötseln av skogsmarkerna å de under nämndens förvaltning stående jordbruksegendomar handhåves av en jägmästare med biträde av två skogvaktare. Samma jägmästare handhar även tillsynen och skötseln av de under vattenledningsverkets m. fl. myndigheters förvaltning stående skogarna (jfr sid. 227).

Trädgårdskonsulenterna lämna anvisningar rörande tomternas ordnande och inhägnad

mot allmän plats och gata samt råd beträffande tomternas ordnande i övrigt. Biträde lämnas kostnadsfritt utom i de fall, då ritningar och anläggningsplaner påfordras, då en avgift av högst 30 kr. uttages. Nämnda tjänstemän verkställa även sådan värdering av trädgårdsanläggningar, som föreskrives i de av stadsfullmäktige i december 1927 beslutade, nya tomträttsbestämmelserna.

Stat år 1945. (Lantegendomar.) Utgifter: driftbudgeten 705,286 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 60,000 kr., inkomster: driftbudgeten 705,286 kr.

(Trädgårdsstäder.) Utgifter: driftbudgeten 5,410,451 kr., dessutom förlagsmedel för försöksodlingen 20,000 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 11,231,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 5,410,451 kr.

Intendent (1 kl.) (25).

Ljunberger, A. T.

Byråingenjör (22).

Tengvall, I. A. (jfr sid. 163).

Ingenjör (20).

Petterson, B. J. Hj.

E. o. biträdande ingenjörer (XVIII).

Holst, Ch. A.; Björkman, C. T. T.

E. o. underingenjörer (XVII).

Alvén, E. A. (jfr ovan); Alm, B. Y.

Förste kammarskrivare (17).

Widholm, N. H.

E. o. stadsjägmästare (XXII).

Olin, C. G.; mottagningstid: tisdagar 13—16.

En *skogvaktare* (9), en *e. o. skogvaktare* (IX).

E. o. trädgårdskonsulenter (XV).

Holm, S. H.; Larsson, B.; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—11.

En *kontorsskrivare* (9), tre *ritbiträden* (7), ett *e. o. ritbiträde* (VII), en *expeditiönsvakt* (6).

Koloniträdgårdsexpeditionen.

Vasagatan 4, 5 tr., C.; t. »stadens trädgårdsstäder»; expeditionstid: 10—15.

Sedan föreningen Koloniträdgårdar i Stockholm genom av stadsfullmäktige den 21 februari 1921 godkänt avtal å fastighetsnämnden överlåtit den av föreningen bedrivna koloniträdgårdssammanslutning och fastighetskantoret sålunda kommit att handhåva alla direkta upplätelser för koloniträdgårds-

FSN

ändamål, har för den närmaste handläggningen av koloniträdgårdsärenden inom kontoret upprättats en koloniträdgårdsexpedition. (Jfr även koloniträdgårdsrådet sid. 172.)

Stat år 1945. (Koloniträdgårdar.) Utgifter: driftbudgeten 142,955 kr., kapitalbudgeten, låne-medel, i linjen 50,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 130,000 kr.

Föreståndare.

Vakant, *tf.* Nisbeth, C. W. C., agronom (se sid. 172); träffas säkrast onsdagar och lördagar 9—12.

E. o. trädgårdskonsulent (XV).

Jeppson, C.; träffas säkrast måndagar, onsdagar och fredagar 9—11.

E. o. byggnadskontrollant (XV).

Edström, K. G.; träffas säkrast måndagar, onsdagar och fredagar 9—11.

Extra trädgårdskonsulent (4,200 kr.).

Abramson, C. R.

E. o. kontorsskrivare (IX).

Nordlindh, f. Ljungman, Jenny E.

Småstugebyrån.

Vasagatan 4, C.; t. »stadens trädgårdsstäder».

I stadens trädgårdsstäder i Bromma, Brännkyrka och Enskede uppföras fr. o. m. år 1927 med stadens medverkan s. k. småstugor, som äro fullt moderna egnahem av mindre typer.

Vid 1944 års slut hade staden medverkat till uppförande av 4,672 sådana stugor.

Stugorna byggas av de blivande ägarna själva under stadens ledning. Staden tillhandahåller allt för bygget erforderligt material, som i största möjliga utsträckning är standardiserat och förarbetat. Genom småstugebyggarnas egen arbetsinsats och genom standardiseringen och därav möjliggjorda förmåliga materialinköp i stor skala under stadens förmedling nedbringas kostnaderna för stugorna på sådant sätt, att även mindre bemedlade bliva i tillfälle att skaffa sig egna hem (jfr även sid. 173). Fr. o. m. år 1939 medverkar staden även till uppförandet av något större och i fråga om inredningen mera påkostade egnahem (tjänstemannavillor). Dessa uppföras av byggmästare och med användande av standardiserat material, som anskaffas genom stadens förmedling. Den blivande ägarens insats, som erlägges kontant, uppgår till 10 % av byggnadskostnaden. Under åren 1942—1944 hava vidare på liknande sätt uppförts 70 stycken radhuslägenheter i regel om 3 rum och kök. Handläggningen av ärenden, som sammanhånga med uppförandet av småstugor, tjänstemannavillor och radhus, sker inom fastighetskontoret å en sär-

skild avdelning, småstugebyrån, som förutom den egentliga nybyggnadsverksamheten även handlägger till kontoret hänskjutna ärenden rörande tidigare uppförda småstugor och villor. Byrån handhar dessutom förvaltningen och försäljningen av stadens exekutivt förvärfvade fastigheter och tomträtter av egnahemskaraktär. För småstugeägarnas räkning utför byrån uppdrag av kurators- och intressekontorsliknande art samt ombesörjer teckning och förnyelse av brandförsäkringar m. m.

Under byrån sorterar slutligen en reproduktions- och kopieringsanstalt.

Stat år 1945. (Småstugeverksamheten.) Utgifter: kapitalbudgeten 58,414 kr.; inkomster: kapitalbudgeten 58,414 kr. (Dessutom förlagsmedel för utlämnande av byggnadskreditiv 6,000,000 kr. samt för inköp av exekutivt försälda fastigheter och småstugor 500,000 kr.)

E. o. arbetschef (XXIV).

Edler, C. F.; t. 20 45 46.

E. o. arbetscheffsassistent (XX).

Påhlman, N. Å.

E. o. kamrerare (XIX).

Skålbjerg, N. S.

E. o. ingenjör (XVIII).

Dolk, E. A.

Underingenjörer (6,564—6,024 kr.).

Moberg, K. J.; Elgström, A. V.

Förste kammarskrivare (7,116 kr.).

Olsson, K. J.

E. o. kammarskrivare (XV).

Olsson, K. J., tjl. (se ovan), *tf.* Boberg, A. O. H.; Carlsson, T. E. G.

E. o. instruktör (XIV).

Moberg, K. J., tjl. (se ovan); Elgström, A. V., tjl. (se ovan); Asplund, E. Hj.

E. o. förrädsverkmästare (XIV).

Carlsson, V. E.; Engström, P. B. E.

E. o. kontorsassistenter (XIII).

Pettersson, A. B. L.; Eriksson, A. F.; Lundholm, K. G.

Tio instruktörer, biträdande instruktörer och ritare (4,548—2,580 kr.), en e. o. verkmästare (XIV), en extra förrädsverkmästare (5,040 kr.), tre e. o. kontorsassistenter (XIII), två extra kontorsassistenter (4,020 kr.), en extra förste kontorist (4,200 kr.), tre e. o. förräds skrivare (X), en extra förräds skrivare (2,880 kr.), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett extra första kontorsbiträde (3,912 kr.), ett e. o. kontorsbi-

träde (V), två *extra kontorsbiträden* 2,220 kr.), två *expeditionsvaktsbiträden* 1,380 kr.), ett *extra förrädsbiträde* (2,580 kr.).

Reproduktionsanstalten.

En *e. o. första expeditiönsvakt* (VIII), tre *kopieringsbiträden* (2,580—1,980 kr.). Dessutom tillfälligt anställd personal.

Husbyggnadsavdelningen.

Munkbron 1, C.; t. stadens husbyggnader.

Husbyggnadsavdelningen handlägger till fastighetsnämndens förvaltning hörande byggnadsfrågor samt utför på anmodan motsvarande uppdrag åt stadens övriga myndigheter. Organisatoriskt är avdelningen uppdelad i fyra byråer. Arkitektbyrån uppgör ritningar till ny- och ombyggnader m. m. samt lämnar i övrigt arkitektbiträde och råd vid förefallande behov. Nybyggnadsbyrån handlägger frågor om ny- och ombyggnader och utövar ledningen vid deras utförande, uppgör arbetsbeskrivningar och kostnadsberäkningar, verkställer utredningar av tekniskt-ekonomisk natur samt utför värderingar av och utövar viss uppsikt över enskilda byggnadsföretag, som åtnjuta ekonomiskt stöd från kommunen. Underhållsbyrån verkställer underhålls- och ändringsarbeten. Under denna byrå sorterar jämväl en snickeriverkstad, huvudsakligen avsedd för utförande av inrednings-snickerier. Egnahemsbyrån har sin verksamhet uteslutande förlagd till tomträtts- och arrendemark inom stadens ytterområden samt har till uppgift dels att granska inlämnade ritningar och dels att åt enskilda på beställning uppgöra ritningar till byggnader å dessa områden. Dessutom skall byrån vara allmänheten behjälplig med ingivande av byggnadsärenden till vederbörande myndigheter samt på platsen följa byggnadernas uppförande i enlighet med fastställda ritningar, bestämma färgbehandling av byggnadernas yttre m. m.

Stat år 1945. (Stadens husbyggnader, allmänna kostnader.) Utgifter: driftbudgeten 1,536,461 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,497,299 kr. (Arbeten mot ersättning: utgifter: driftbudgeten 7,500,000 kr.; inkomster, driftbudgeten 7,500,000 kr.)

Chefsarkitekt (26).

Sterner, N. G. S. H. (förordn. t. o. m. ²⁹/₂ 1951); t. 11 04 50 och »stadens husbyggnader».

Ingenjör (20).

Hartwig, M., chefsarkitektens assistent.

Förste expeditiönsvakt (8).

Lundström, A.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *kontorsbiträde* (5), ett *extra kontorsbiträde* (2,200 kr.), en *e. o. telefonist* (IV), två *extra expeditiönsvaktsbiträden* (1,740—1,380 kr.).

Arkitektbyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Föreståndare.

Chefsarkitekten (se ovan).

Arkitekter eller ingenjörer (20).

Karlsson, N.; Bergsten, A. H. K.; en vakant, arkitekt; en vakant, ingenjör, för gas-, vatten- och avloppsledningar.

E. o. arkitekt (XX).

Eide, E. H.

E. o. ingenjörer (XX).

Siljestränd, K.-A.; Backmark, L. G.

E. o. arkitekt (XIX).

Müller, I. H.

E. o. biträdande arkitekter (XVIII).

Arlon, E.; Pettersson, C. V.

Underingenjör (17).

Rahmqvist, C.-F.

Ritare (14).

Hedberg, Hj.

Extra arkitekt (5,760 kr.).

Brandel, G. J. G.

Två *e. o. ritare* (XI), två *extra ritbiträden* (VII), en tillfälligt anställd arkitekt.

Nybyggnadsbyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Byggnadsintendent (23).

Sahlin, E.; tel. även 11 83 81.

Byggnadsingenjör (19).

Vakant.

E. o. biträdande ingenjörer (XVIII).

Ekström, E. G. D.; Carlsson, C. E. F.; Lidell, S. H.; Nilsson, N. E. H.

Extra ingenjör (7,800 kr.).

Samuelsson, R.

E. o. nybyggnadskontrollant (XV).

Modin, S. G.

En *extra arkitekt* (5,760 kr.), fem tillfälligt anställda *narybgygyskontrollanter*.

Fsn

Underhållsbyrå.

Adress: se ovan; t. »stadens husbyggnader», till expeditionen dessutom 11 16 24.

Byggnadsintendent (23).

Julin, H.; tel. även 11 16 24.

Byråingenjör (22).

Smith, A. O., för elektriska sektionen.

Ingenjör (20).

Liljeberg, S. E. G.

Byggnadsingenjörer (19).

(Distriktsingenjörer.)

Mottagningstider: tisdagar och fredagar 9—10.

Årfelt, L.-G. (distr. I: Kungsholmen och Norrmalm); **Kvarnsell**, G. B. (distr. II: Östermalm och Södermalm väster om Götgatan, Brännkyrka församling och Staden Mellan Broarna); **Danielson**, G. I. (distr. III: Södermalm öster om Götgatan samt Enske och Bromma församlingar).

(Kostnadsberäknare.)

Vakant.

Underingenjörer (17).

Johannsen, K. A. S.; Hedqvist, A. S.

E. o. underingenjörer (XVII).

Östin, V.; Barkdal, G. A. E.

Extra underingenjör (4,800 kr.).

Ciasö, C. A.

Kontrollanter (15)

(för specialarbeten).

Eriksson, O. F., **Sandberg**, G. E. (för målningsarbeten); **Nordmark**, H. F. I., **Sandstedt**, C. I. (för plåtslageriarbeten); **Lundvik**, L. J., **Hagström**, C. J. D. (för rörledningsarbeten); **Westerlund**, J. (för diverse material); **Johannesson**, H. N. (för markundersökningar).

E. o. kontrollanter (XV).

Hallberg, K. G. E. (för rörledningsarbeten); **Ohlson**, K. A. (för plåtslageriarbeten).

E. o. bokhållare (XIV).

Gustafson, G. W.; Magnuson, J. A.

Förste kontorsskrivare (11).

Appelberg, f. Nilsson, I. K. V. (Stina), räkenskapsförare.

Fyra första kontorsbiträden (7), ett kontorsbiträde (5), sex verkmästare (1 kl.) (15) (därav 1 vakant), två verkmästare (2 kl.)

(14), två verkmästare (3 kl.) (12), två e. o. målerimätare (XIII), en e. o. kontrollant (XIII), tre e. o. verkmästare (3 kl.) (XII) (därav en vakant), två e. o. desinfektörer (XII), en e. o. räkningskontrollant (XI), en e. o. förste kontorist (X), tre e. o. kontorister (VIII), en extra kontorist (2,760 kr.), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett extra målerimästarbiträde (2,340 kr.) samt 230 arbetare (vid 1945 års början).

Egnahemsbyrå.

Vasagatan 4, C.; t. »stadens trädgårdsstäder».

Byråarkitekt (22).

Engström, P. E.; mottagningstid: vardagar (utom lördagar) 14—15.

E. o. byggmästare (XX).

Jarl, E. W.

Biträdande ingenjör (18).

Jarl, E. W., tjl. (se ovan), tf. **Ekeman**, C. L.

E. o. biträdande ingenjör (XVIII).

Ångström, H. K. F.

E. o. underingenjörer (XVII).

Ekeman, C. L., tjl. (se ovan), tf. **Örnbrant**, R. B.; **Rasmussen**, A. E. G.

En e. o. ritare (XIV), en e. o. ritare (XI), en extra expeditionsvakt (2,580 kr.).

Hyresavdelningen.

Regeringsgatan 8—10 (postadress: postjack 1308, Stockholm 16); t. 23 46 80 (växel); expeditionstid: 9—14,30.

De närmaste förvaltningsgöromålen beträffande stadens fastigheter tillkommer fastighetskontorets hyresavdelning.

Hyresavdelningen, vars chef är intendenten, har till uppgift att handhåva samtliga hyres- och arrendeupplåtelse ävensom debitering och indrivning av hyror, arrenden och avgifter samt att utöva tillsyn över samtliga under fastighetsnämndens förvaltning stående fastigheter.¹⁾ Hy-

¹⁾ Vissa av stadens fastigheter förvaltas av andra kommunala myndigheter än fastighetsnämnden (drätsel-nämnden, sjukhusdirektionen, gatunämnden, kyrkogårdsnämnden, hälsovårdsnämnden, industriverksstyrelsen, hamnstyrelsen, slakthus- och saluhallsstyrelsen, fattigvårdsnämnden, barnavårdsnämnden, direktionen över Eastmaninstitutet, folkskoleledningen, lärings- och yrkesskolstyrelsen, idrotts- och friluftsstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden samt museinämnden).

resavdelningen har även att mottaga och pröva ansökningar till erhållande av bostad i de av stadens subventionerade bostadshusen samt att anvisa hyresgäster till nämnda bostadshus.

Hyresavdelningen åligger därjämte bl. a. att upprätta förslag till uthyrning eller annan användning av stadens fastigheter, att enligt be- myndigande å stadens vägnar underteckna hyres- och arrendekontrakt, att föra särskilt register (hyresregister) över stadens fastigheter, lägen- heter och hyresgäster, att hava närmaste vär- den om samtliga hyres-, arrende- och tomträtts- kontrakt med därtill hörande handlingar, att deltaga i de årliga besiktningarna å stadens fastigheter, att i samråd med husbyggnads- avdelningen upprätta förslag till reparationer o. d. samt att vid fråga om inköp av fastighet verkställa besiktning å densamma och avgiva yttrande över hyresbelopp o. d. — Vice vär- darna åligger att utöva tillsyn över fastig- heterna inom resp. vice-värdsdistrikt samt för detta ändamål ofta besöka dem, att indriva för- fallna hyres- och arrendeavgälder ävensom i övrigt tillse att hyresgästerna fullgöra sina skyl- digheter, att avgiva förslag till uthyrning av lediga lägenheter och tomtar samt till behö- vliga reparationsåtgärder; då bristfälligheter upp- stå, vilka kräva skyndsam åtgärd, äger vice värd direkt påkalla hjälp av husbyggnadsavdel- ningen eller vederbörlig entreprenör. — Agro- nomen åligger att utöva tillsyn över de under nämndens förvaltning stående jordbruksegen- domarna, att efterse dessas rationella skötsel samt vidtaga lämpliga åtgärder för erforderligt naturskydd, att övervaka att arrendatorerna full- göra sina skyldigheter, att framställa förslag till åtgärder för ett rationellt utnyttjande av egendomarna, därvid särskilt tillses, att all od- lingsbar mark utnyttjas, samt att biträda vid besiktningar och syner å egendomarna. Agro- nomen har jämväl att utöva inseende över jord- bruket å de under industriverksstyrelsens för- valtning stående lantegendomarna, mot ersätt- ning, som gottgöres av styrelsen.

Stat år 1945. (Stadens hus.) Utgifter: driftbudgeten 8,795,758 kr. (dessutom förlags- medel för vissa utredningskostnader), kapital- budgeten, lånemedel i linjen 918,000 kr., inom linjen 5,714,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 7,307,749 kr.

(Medborgarhus och samlingslokaler.) Utgif- ter: driftbudgeten 547,025 kr.; inkomster: drift- budgeten 538,385 kr.

Intendent (1 kl.) (25).

Sellberg, M.; träffas säkrast 10—11.

Notarie (19).

Ljungsäter, E. H.

Expeditionen.

Inspektör (1 kl.) (19).

Brobeck, E. U.; träffas säkrast 10—12.

Förste kammarskrivare (17).

Haglund, I. E.

Kammarskrivare (15).

Kollberg, A. O.

Kontorsassistent (13).

Sewerin, N. O. G., tjl. (se sid. 185), *tf.* Sörme, K. F. N.

E. o. amanuens (XIII).

Sörme, K. F. N., tjl. (se ovan).

E. o. kontorsassistent (XIII).

Ringheim, E. O. F.

Extra kontorsassistent (4,500 kr.).

Starck, E. A.

Förste kontorsskrivare (11).

Anderzon, f. Westerlund, Ebba M. Z.

En *kontorist* (8), ett *första kontorsbi- tråde* (7), två *kontorsbiträden* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *extra telefonist* (2,040 kr.), två *expeditionsvakter* (6), en *extra expeditiönsvakt* (2,340 kr.), två *stä- derskor*.

Stadens fastigheter inom vice-värdsdistrikten.

Inspektör (1 kl.) (19).

Brobeck, E. U. (se ovan).

E. o. vice värdar (XVI).

(De angivna kvällsmottagningstiderna avse ej lör- dag och dag före helgdag, då kvällsmottag- ningarna äro inställda.)

Distrikt I, omfattande Kungsholms församling, del av St Görans församling samt Klara för- samling väster om Vasagatan.

Jansson, G. G.; mottagning: Ulriksborg, Stads- hagen, K., tisdagar, torsdagar och lördagar 9 —10, måndagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 18 —20; Inedalsgatan 8, K., första och andra helgfria dagen i varje månad 13—15; t. 50 42 37.

Distrikt II, omfattande Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Mattens församlingar samt Johannes och Engelbrekts församlingar norr om Oden- gatan.

Schold, E. G., tjl. (se sid. 171), *tf.* Oldstam, E. H.; mottagning: Västeråsgratan 11, 1 tr., Va., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 33 18 74.

Distrikt III, omfattande Engelbrekts försam- ling väster om Sturegatan—Lidingövägen och söder om Odengatan samt Johannes försam- ling söder om Odengatan.

Fsn

Karlsson, J. H.; mottagning: Jägmästargatan 16, n. b., Hjorthagen, tisdagar och torsdagar 9—10, fredagar 18—19, första helgfria tisdag och fredag i varje månad 9—11 och 17—19; Biblioteksgatan 32, n. b., Ö., onsdagar 18—19, lördagar 9—10, första helgfria onsdag i varje månad 9—11 och 17—19; t. 60 41 55.

Distrikt IV, omfattande Klara församling inom gränslinjen Tunnelgatan—Vasagatan—Vattugatan—Malmskillnadsgatan.

Ljungberg, I.; mottagning: Mäster Samuelsgatan 43, 1 tr., C., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 17—19; t. 20 02 02.

Distrikt V, omfattande Klara församling söder om Vattugatan, Jakobs, Nikolai, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar samt Engelbrekts församling öster om Sturegatan—Lidingövägen.
Rydberg, F. O.; mottagning: Lilla Nygatan 12, 1 tr., C., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 20 01 31.

Distrikt VI, omfattande Katarina församling öster om Götgatan, Maria Magdalena församling öster om Timmermansgatan och söder om S:t Paulsgatan.

Hjelmberg, A.; mottagning: Tjärhovsgatan 11, t. h. på gården, 1 tr., Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, måndagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 17—19; t. 40 04 15.

Distrikt VII, omfattande Sofia församling öster om Renstiernas Gata—Katarina Bangata.

Thorell, F. H. T.; mottagning: Malmgårdsvägen 55, Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, måndagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 43 42 43.

Distrikt VIII, omfattande delar av Katarina, Maria Magdalena och Högalids församlingar.
Bäckman, G. O.; mottagning: Skänegatan 2, Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, måndagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 17—19; t. 41 13 92.

Distrikt IX, omfattande Maria Magdalena församling norr om S:t Paulsgatan—Timmermansgatan—Hornsgatan samt Högalids församling norr om Hornsgatan—Ringvägen.

Jonsson, E. A.; mottagning: Hornsgatan 8, 1 tr., Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, måndagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 41 68 90.

Distrikt X, omfattande Högalids församling väster om Ringvägen—Hornsgatan—Torkel Knutsongatan—Krukmakargatan—Rosenlundsgatan—Tantogatan samt del av Brännkyrka församling.

Melin, H.; mottagning: Krukmakargatan 22, 1 tr., Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—10 och 18—19; Årstadal, den 1:a och 15:e i varje månad (resp. nästföljande vardag) 12—13; t. 43 80 15.

Distrikt XI, omfattande Sofia församling väster om Katarina Bangata, Enskede församling samt del av Brännkyrka församling.

Berghill, G. E. G.; mottagning: Magnebergsvägen 11, Enskede 1, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; t. 49 11 30.

Distrikt XII, omfattande Bromma församling samt del av S:t Görans församling.

Wahl, C. V.; mottagning: Gustavslundsvägen 175, 1 tr., Appelvikens, tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 17—19; t. 25 10 63.

Portvaks- och värmeledningsskötargöromål vid stadens fastigheter: anslag 254,800 kr.

En e. o. telefonist (IV), två extra hissförare (2,340 kr.), sex städerskor.

Stadshuset.

Hantverkargatan 1, K.; t. »stadshuset».

Stadshuset — som uppfördes efter ritningar av R. Östberg under åren 1911—1923 för en sammanlagd kostnad av omkring 17,700,000 kr.¹⁾ — inrymmer dels vissa festivitetslokaler, dels sammanträdeslokaler för stadsfullmäktige och andra kommunala myndigheter, dels och tjänstelokaler för vissa kommunala verk och kontor.

Stadshusets förvaltning handhaves direkt av fastighetskontorets hyresavdelning.

Stadshuset visas för allmänheten vardagar kl. 10 och sön- och helgdagar kl. 12 mot en avgift av 50 öre per person samt dessutom avgiftsfritt söndagar kl. 10. Stadshustornet hålles tills vidare stängt. (Om avgifternas användning, se sid. 387.)

(Beträffande uthyrning av stadshusets festivitetslokaler gälla särskilda av fastighetsnämnden antagna bestämmelser.)

Stadshusintendent (21).

Nordgren, A. G.

¹⁾ Rörande stadshusets fortsatta konstnärliga utsmyckning, se sid. 387.

Övervaktmästare (13).

Sandahl, F. G. W.

Maskinist (13).

Gustavsson, S. M. G.

En *e. o. kontorist* (VIII), tre *e. o. hantverkare* (VIII), en *hantverkare* (7), två *eldare* (6), en *e. o. eldare* (VI), tre *portvakter* (1 kl.) (6), en *e. o. portvakt* (1 kl.) (VI), två *parkvakter* (6), en *e. o. parkvakt* (VI), en *e. o. hallvakt* (VI), två *nattvakter* (5) (därav en vakant), en *e. o. nattvakt* (V), en *förste telefonist* (5), två *telefonister* (4), en *arbetare* (eldare) (3,900 kr.), en *överstüderska* (2,100 kr.), femtio *städerskor*.

Forsgrénska medborgarhuset.

Medborgarplatsen 2—4, Sö.; expedition: Folkungagatan 45, 5 tr., Sö.; t. 43 22 52 (förvaltaren), 43 22 64.

Forsgrénska medborgarhuset inrymmer samlingssalar, simhall, gymnastiksal, bibliotekslokaler, studiecirkelrum m. m. Byggnaden uppfördes efter ritningar av arkitekten K. M. Westberg under åren 1936—1939 för en sammanlagd kostnad av omkr. 5,600,000 kr. Härav anvisades 1,850,000 kr. av utdelningarna ur Forsgrénska fonden, 787,000 kr. av nöjesskattemedel och 2,433,000 kr. av lånemedel. Den återstående delen av byggnadskostnaden bestreds av upplupna räntor å de anvisade fond- och nöjesskattemedlen.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 december 1942 att anordna en särskild fond för Forsgrénska medborgarhusets och Lillienhoffska husets konstnärliga utsmyckning. För förvaltningen av fonden finnes särskilt reglemente. Till fonden avsätts belopp, motsvarande skillnaden mellan inkomsterna för visning av husen och de härmed förenade direkta kostnaderna.

Extra förvaltare (7,128 kr.).

Schold, E. G.

Extra maskinist (5,772 kr.).

Andersson, O. H.; t. 43 12 04.

En *e. o. kontorist* (VI), en *extra portvakt* (2,580 kr.), fem *arbetare* (reparatörer och eldare), elva *städerskor*.

*Lillienhoffska huset.**Götgatan 48, Sö.*

Byggnaden torde hava uppförts i slutet av 1660-talet eller början av 1670-talet av assessorn i kommerskollegium Joachim Lillienhoff. Arkitekt var Johan Tobias Albinus. Fastig-

heten har tidigare kallats Rumpfska huset efter holländske ministern Christian Constantin Rumpf, vilken enligt felaktig tradition antogs hava uppfört och bebott huset. Under tiden 1723—1743 ägdes fastigheten av engelske ministern Robert Jackson och har därefter även kallats Engelska huset. Denna benämning kvarstår i det nuvarande kvartersnamnet. År 1745 inköptes fastigheten av »St Catharina församlings fattiges herrar föreståndare» och användes som fattighus i Katarina församling till år 1888, då den av fattigvårdsnämnden överlämnades till drätselnämndens förvaltning. Byggnaden har därefter inrymt utspisningsställe, skola för efterblivna barn, bostäder, butiker m. m. Med hänsyn till byggnadens kulturhistoriska värde har den ansetts böra bevaras för framtiden och därför under år 1939 underkastats en genomgripande restaurering.

Byggnaden inrymmer efter restaureringen föreläsningssal, klubbрум och serveringslokaler samt några kontors- och bostadslägenheter.

Extra förvaltare.

Schold, E. G. (se ovan).

En *städerska*.*Kommunalhuset vid Alvik.*

Gustavslundsvägen 168—170, Äppelvikens; t. 43 22 52 (förvaltaren), 25 96 20 (vaktmästaren).

Kommunalhuset vid Alvik i Bromma inrymmer samlingssalar, studiecirkelrum, bibliotekslokaler, pastorsexpedition, fattigvårdsnämndens sociala byrå, stadsdistriktsläkarmottagning samt skolkök och sömnadsskola. Byggnaden uppfördes efter ritningar av arkitekten Th. Bergentz under åren 1939—1940 för en kostnad av omkr. 720,000 kr.

Extra förvaltare.

Schold, E. G. (se ovan).

En *extra vaktmästare*, tillika *värmedningsskötare* och *portvakt* (2,940 kr.), två *städerskor*.

Rådhuset.

Rådhuset uppfördes efter ritningar av arkitekten C. Westman under åren 1913—1915 för en kostnad av omkr. 2,900,000 kr. Det disponeras av magistraten och rådhusrätten samt av stadsarkivet (se sid. 68 och 379).

Maskinistpersonalen för maskinanläggningarna vid rannsakningsfängelset och polishuset samt rådhuset är gemensam (se nedan).

En *eldare* (6), två *e. o. eldare* (VI).

Rannsakningsfängelset och polishuset.

(Se sid. 18.)

Maskinist (1 kl.) (14).

Lundgren, J. S.

En *biträdande maskinist (1 kl.)* (12), en *extra biträdande maskinist (2 kl.)* (3,540 kr.), tre *reparatörer* (7), en *e. o. reparatör* (VII), fyra *arbetare*.

Nürnbergsfastigheterna.

Högbergsgatan 71, Sö.; t. 40 08 44, 43 05 44 (växel); expeditionstid: 9—17.

De s. k. Nürnbergsfastigheterna (f. d. Nürnbergs bryggeri) utgöras av ett fastighetskomplex i kv. Dykäret Mindre, Dykäret och Stören på Södermalm, inrymmande bl. a. en större kylhusanläggning, inom vilken olika slag av livsmedel emottagas för lagring, en magasinssavdelning, inom vilken möbler och bohag förvaras mot avgift, samt vissa industriella anläggningar.

E. o. förvaltare (XVII).

Tinggren, G. A.; mottagning: 10—12; t. 41 37 42.

E. o. maskinist (2 kl.) (XIII).

Lehman, J. V.

Kontrollveterinär

(900 kr. utan rörligt tillägg).

Larsson, R., förste stadsverksamhetsinspektör.

Fyra *e. o. biträdande maskinister (3 kl.)* (IX), en *e. o. gårdsförmän* (IX), två *e. o. kylhusförmän* (IX), en *e. o. magasinssförmän* (IX), två *e. o. arbetsförmän* (IX), en *e. o. kontorist* (VIII), ett *extra första kontorsbiträde* (2,760 kr.), 18 *arbetare* (vid 1945 års början), en *städerska*.

Jordbruksegendomarna.

Agronom (19).

Nisbeth, C. W. C.; Vasagatan 4, C.; t. stadens trädgårdstäder; träffas säkrast onsdagar och lördagar 9—12.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,220 kr.).

Inkvarteringar.

Sivertska kasernen, Tjärhovsgatan 11, Sö.; t. 41 02 20.

Den s. k. Sivertska kasernen (Tjärhovsgatan 11, Södermannagatan 2) inrymmer, förutom Katarina brandstation (Tjärhovsgatan 11) och en fattigvårdsanstalt (Södermannagatan 2), vissa, ursprungligen för militära inkvarteringar iordningställda inkvarteringslokaler. Dessa lokaler upplåtas mot avgift för inkvartering av deltagare i skol- och turistresor, kongresser och dylikt. Beträffande den i Sivertska kasernen anordnade fattigvårdsanstalten, se sid. 276.

Kasernmästare.

Schold, E. G., extra förvaltare (se ovan).

En *extra vaktmästare och portvakt* (2,910 kr.).

Stadens koloniträdgårdsråd.

Koloniträdgårdsrådet åligger att i frågor rörande koloniträdgårdssammansättningen tillhandagå fastighetsnämnden och stadens övriga myndigheter med sakkunnig hjälp. Det åligger rådet i sådant avseende bl. a. att yttra sig angående upplåtande av nya koloniträdgårdsområden och i samband därmed föreslagna upplåtelsevillkor, att granska planer och ifrågasatta åtgärder för områdenas iordningställande, att uppmärksamt följa byggnadsverksamhet och ordningsförhållanden inom koloniträdgårdsområdena och att härvid särskilt handha den av staden utövade kontrollen, att tillhandahålla billiga typritningar för kolonistugor och övriga erforderliga byggnader samt att i övrigt med uppmärksamhet följa koloniträdgårdsrörelsen inom staden och dess närmaste omgivelningar samt göra framställningar och vidtaga åtgärder, som kunna anses gagneliga för rörelsens utveckling. Rådet skall jämväl enligt särskilt beslut av fastighetsnämnden höras i frågor, som avse upphörande av koloniträdgårdssammansättning å därför upplåtna områden.

Rådet, som består av åtta av fastighetsnämnden utsedda ledamöter jämte sju ersättare, står under överinseende av fastighetsnämnden, till vilken det före den 1 februari varje år skall avlämna berättelse över föregående års verksamhet.

För sitt arbete äger det att anlita fastighetskontoret enligt närmare anvisning av fastighetsnämnden eller fastighetsdirektören.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads koloniträdgårdsråd, antagen av lantegendomsnämnden 16 jan. 1918.

Ledamöter.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm., ordf. (självskr.); Andersson, P. A. E., f. d. poliskonstapel; Berg, J. G., fastighetsdirektör; Hagström, E. G., renhållningsarbetare; Ljungberg, A. T., intendent; Svensson, K. L., vaktmästare; Wetterling, G. M. W., stadsarkitekt; Ånstrand, C. F., förman.

Suppleanter: Berggren, G. A., hamnarbetare; Berggren, A. H., kommunalarbetare; Cronstoe, E. D., målare; Engström, P. E., byråarkitekt; Ljungberg, K. J., bageriarbetare; Nisbeth, C. W. C., agronom; Tengvall, I. A., byråingenjör.

Sekreterare.

Ljungdahl, L. O., fastighetssekreterare.

Kommunala bostadsbolag.

Genom beslut år 1935 och senare år har anvisats statsmedel till främjande av bostadsförsörjningen för mindre bemedlade, barnrika familjer i form av dels bostadsanskaffningslån, dels s. k. familjebidrag, avsedda att i form av hyresavdrag tillgodokomma barnrika familjer. Dylika lån och bidrag kunna, under förutsättning av viss medverkan från vederbörande kommuns sida (kostnadsfria tomtupplåtelser m. m.), utgå till kommuner eller av vederbörande statliga organ, statens byggnadslånebyrå, erkända allmännyttiga bostadsföretag. Verksamheten regleras av k. kungörelsen den 4 september 1935 om lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, med senare ändringar, även som k. kungörelsen den 30 juni 1942 om tilläggs-lån för beredande av bostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer, med senare ändringar.

Jämlikt beslut av stadsfullmäktige hava i Stockholm bildats tvenne under kommunens inflytande stående bolag med uppgift att uppföra och förvalta bostäder i enlighet med bestämmelserna i nyssnämnda författningar, nämligen ab. Familjebostäder och ab. Stockholmshem.

Bostadsbebyggelse jämlikt bestämmelserna i nämnda författningar har i Stockholm även ombesörjts av stiftelsen Magna Sunnerdahls bostadshus och Arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853 (sammanlagt 186 lägenheter).

Sedan genom k. brev den 5 juni 1936 och k. kungörelsen den 27 maj 1938, med senare ändringar, möjlighet öppnats jämväl för i egnahem bosatta mindre bemedlade, barnrika familjer att under vissa förutsättningar (bl. a. kostnadsfri tomtupplåtelse från stadens sida) erhålla statligt stöd, har i Stockholm vid den under fastighetsnämndens ledning bedrivna småstugeverksamheten (jfr sid. 166) ett antal småstugeinnehavare (f. n. ca 442) kommit i åtnjutande av statligt familjebidrag.

Aktiebolaget Familjebostäder.

Den 27 januari 1936 beslöt stadsfullmäktige anvisa fastighetsnämnden ett belopp av 40,000 kronor till tecknande av aktier i ett bolag, vilket enligt av nämnden framlagt förslag skulle bildas i samarbete mellan staden och Hyresgästernas sparkasse- och byggnadsförening i Stockholm u. p. a., och som skulle ha till ändamål att uppföra och förvalta bostäder, avsedda att uthyras åt mindre bemedlade, barnrika familjer. Det ifrågavarande bolaget, aktiebolaget Familjebostäder, fick ett aktiekapital av 120,000 kronor, varav 80,000 kronor tecknades av den nämnda föreningen samt återstoden av staden. Aktierna äro uppdelade i olika serier, och enligt bolagets den 26 februari 1936 antagna bolagsordning kan

aktiekapitalet genom successiv inlösen av de aktier, som tecknats av föreningen, nedsättas till 40,000 kronor. Styrelsen består av fem ledamöter med lika många suppleanter, vilka samtliga utses av bolagsstämman för ett år i sänder. På grund av bestämmelserna i bolagsordningen är staden tillförsäkrad avgörande inflytande över bolagets verksamhet. Stadens på aktieinnehavet grundade rösträtt å bolagsstämman utövas av fastighetsnämnden. För revisionen av bolagets räkenskaper och förvaltning utses av bolagsstämman årligen två revisorer jämte två suppleanter.

I enlighet med stadsfullmäktiges bemyndigande har fastighetsnämnden till bolaget med tomt-rätt upplåtit 28 tomter vid Enskede, Hammarby, Johannesfred, Kristineberg, Midsommarkransen, Ulvsunda, Årsta och Älvsjö. Bolaget har på dessa tomter uppfört eller har under uppförande bostadsbyggnader med sammanlagt omkring 1,200 lägenheter om 1—4 rum och kök. Inom de flesta byggnadskomplexen inrymmas även lokaler för lekstugor. För bolagets bebyggelse före 1943 hava tomtupplåtelseerna skett mot enbart formell avgäld. Jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 21 juni 1943 skall emellertid i fortsättningen formell avgäld endast tillämpas i fråga om den del av tomtmarken, som belöper på lägenheter avsedda för barnrika familjer, medan beträffande tomtmarken i övrigt skall medgivas den avgäldsreducering, som stadsfullmäktige beslutit i fråga om upplåtelse av byggnadsmark till den kooperativa och enskilda bostadsproduktionen, eller sålunda nedsättning av avgälden med femtio procent. För finansieringen av bolagets byggnadsverksamhet har staden ställt erforderliga byggnadskreditiv till förfogande samt, i fråga om vissa byggnader, tillhandahållit tertiärlån, varjämte staden iklätt sig borgen för erforderliga bottenlån. I övrigt bedrivs bolagets byggnadsproduktion med stöd av statliga lån och bidrag enligt bestämmelserna i de under avdelningen kommunala bostadsbolag här ovan angivna författningarna angående främjande av bostadsförsörjningen för mindre bemedlade, barnrika familjer. Enligt beslut av stadsfullmäktige den 29 januari 1945 skola ytterligare bostäder av ifrågavarande slag, omfattande sammanlagt omkring 10,000 eldstäder, med stadens stöd uppföras av Aktiebolaget Stockholmshem och Aktiebolaget Familjebostäder. Grunderna för sistnämnda bolags organisation och verksamhet samt för stadens medverkan i företaget framgå närmare av Utl. 1936: nr 29, 251, 1939: nr 19, 1942: nr 136, 1943: nr 11 och 178 samt 1945: nr 7).

Styrelse.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm., ordf.; Dahlberg, L. A., f. d. fastighetsdirektör; Niklasen, D., grosshandlare, stadsfullm.; Wallander, S. A., arkitekt; Wiberg, G. E., f. d. förtröendeman.

FSN *Suppleanter*¹⁾: **Carlsson**, Olof, riksdagsman; **Hegert**, O. A., byggnadsingenjör; **Melin**, C. O., f. d. chefsarkitekt; **Bengtsson**, A., f. d. kassör; **Ekman**, F., ombudsman.

Styrelsens verkställande utskott.

Sandberg, H. K. A.; **Dahlberg**, L. A.; **Wallander**, S. A.

Sekreterare och redogörare.

Ljungdahl, L. O., fastighetssekreterare.

Revisorer

(för granskning av bolagets räkenskaper och förvaltning för tiden intill 1945 års bolagsstämma).

Carlström, H. I. T., auktoriserad revisor; **Kjellgren**, G. F., revisionsassistent.

Suppleanter: **Sönne**, E. I., auktoriserad revisor; **Trönberg**, P., f. d. överlärare.

Aktiebolaget Stockholmshem.

Kungsgatan 78, 3 tr. (postadress: Stockholm 8; postgirokonto nr 154 426); t. 50 60 02, 50 60 92.

Den 15 juni 1936 beslöt stadsfullmäktige bevilja fastighetsnämnden medel till tecknande av aktier i ett nytt aktiebolag med uppgift att uppföra och förvalta bostäder, avsedda att uthyras till mindre bemedlade familjer. Det i enlighet härmed bildade bolaget, aktiebolaget Stockholmshem, har f. n. ett aktiekapital av 2,300,000 kronor, varav 2,299,500 kronor tecknats av staden.

Bolagets styrelse utgöres av sju ledamöter jämte tre suppleanter, av vilka två ledamöter och en suppleant utses av bolagsstämman samt fem ledamöter och två suppleanter av fastighetsnämnden. Såväl styrelseledamöter som suppleanter utses för ett år i sänder. Stadens på aktieinnehavet grundade rösträtt å bolagsstämma utövas av drätselnämnden. För revisionen av bolagets räkenskaper och förvaltning utses årligen två revisorer jämte två suppleanter, av vilka en revisor och en suppleant väljas av stadsfullmäktige. De närmare grunderna för bolagets organisation och verksamhet m. m. finnas angivna i Utl. 1936: nr 251, 317, 1938: nr 30, 481, 1939: nr 479, 1942: nr 53, 1943: nr 11 samt 1945: nr 7.

Bolaget har å av staden med tomträtt upplåten tomtmark i olika delar av staden färdigställt sammanlagt 3,389 lägenheter med inalles 9,772 eldstäder. Jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 20 september 1937 har bolaget därjämte fr. o. m. den 1 oktober nämnda år övertagit vissa genom fastighetsnämndens försorg under år 1936—1937 uppförda bostadsbyggnader, inrymmande sammanlagt 167 bostadslägenheter och 509 eldstäder.

¹⁾ Här upptagna i samma ordning som de ledamöter, vilkas resp. suppleanter de äro.

Bolagets totala bostadsbestånd utgör sålunda f. n. (april 1945) 3,556 lägenheter med 10,281 eldstäder. Det sammanlagda byggnadsvärdet för bolagets bebyggelse utgör ca 58 milj. kronor. Bolaget har i anslutning till sin bebyggelse uppfört 10 barnstugor, inrymmande lokaler för barn- och ungdomsverksamhet m. m. Driften av dessa lokaler handhas av barnavårdsnämnden.

Bolaget har f. n. under uppförande 675 lägenheter med 1,784 eldstäder.

Lägenheterna i bolagets hus omfatta i regel 2—3 rum och kök. Omkring 50 % av totala lägenhetsantalet är uthyrt till barnrika familjer. Antalet i bolagets hus boende utgjorde vid årsskiftet 1944/45 15,468 personer, varav 8,096 barn under 16 år.

Den för bolagets byggnadsverksamhet erforderliga tomtmarken har tidigare av staden upplåtits mot enbart formell avgäld (10 kr. per tomt). Enligt av stadsfullmäktige den 21 juni 1943 och 29 januari 1945 fattade beslut skall dock i fråga om bostadshus, som uppföras enligt fullmäktiges beslut den 25 januari 1943 och 29 januari 1945, halv tomträttsavgäld uttagas för lägenheter, som upplåtas åt icke barnrika familjer.

Drätselnämnden har bemyndigats att teckna stadens borgen för av bolaget i allmänna marknaden upptagna kassalån och sekundärlån. Stadsfullmäktige hava därjämte beviljat medel för utlämnande till bolaget av erforderliga byggnadskreditiv eller ock tecknat borgen för av bolaget i allmänna marknaden upplånade dylika kreditivmedel. I fråga om vissa av bolagets senast uppförda bostadshus har även erhållits statens räntefria tillägglån enligt k. kungörelsen den 30 juni 1942, vilka lån äro avsedda att kompensera den av kristiden föranledda kostnadsstegringen.

Genom ett av stadsfullmäktige den 19 juni 1944 fattat beslut (Utl. 1944: nr 208) har Stockholms stad förvärvat samtliga aktier i byggnadsaktiebolaget Manhem och därmed kommit i besittning av bolagets innehav av bebyggd och obebyggd mark i Aspudden. Bolagets obebyggda mark har överförts till fastighetsnämndens förvaltning, medan förvaltningen av bolagets bebyggda fastigheter — enligt en mellan byggnadsaktiebolaget Manhem och aktiebolaget Stockholmshem träffad överenskommelse — från och med år 1945 övertagits av aktiebolaget Stockholmshem. Nämnda fastigheter äro till antalet 32 och inrymma sammanlagt 718 bostadslägenheter, med tillsammans 1,498 eldstäder samt 36 butiker och övriga lokaler. Samtliga ifrågakvarande bostadshus äro uppförda 1912. Av husen äro 20 moderniserade och försedda med värmeledning, medan 12 sakna värmeledning och även i övrigt äro omoderna.

Styrelse.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm., ordf., **Ahlén**, Anders E., civilingenjör, stadsfullm:s 1:e

vice ordf., **Dahlberg, L. A.**, f. d. fastighetsdirektör, **Johannesson, E. G. V.**, direktör, stadsfullm., **Olsson, S.**, byggmästare (utsedda av fastighetsnämnden); **Johansson-Visborg, Anna S.**, fru, stadsfullm., **Twengström, A. J.**, förste aktuarie, stadsfullm. (utsedda av bolagsstämman).

Suppleanter: **Hegert, O. A.**, byggnadsingenjör, **Västberg, f. Ogen, R. D. (Disa)**, fru (utsedda av fastighetsnämnden); **Lindquist, C. C. N. N. Ch.**, direktör (utsedd av bolagsstämman).
[Nytt val av bolagsstämman i maj 1945.]

Sekreterare.

Löfquist, T. H. F., tf. stadssekreterare (se sid. 94).

Intendent.

Norman, E.

Kamrerare.

Pettersson, A. E.

En *ingenjör*, en *värmekonsulent*, en *kon-
torist*, åtta *kontorsbiträden*.

Revisorer.

Göransson, C. G. E., ombudsman (utsedd av stadsfullm.); **Lindström, O. W.**, direktör (utsedd av bolagsstämman).

Suppleanter: **Landberg, A.**, skräddare (utsedd av stadsfullm.); **Karlsson, G. Verner**, förste stationsbiträde (utsedd av bolagsstämman).
[Nytt val av bolagsstämman i maj 1945.]

Fastighetsaktiebolaget Nacka.

*Vasagatan 4, C; t. stadens trädgårds-
städer.*

Den 17 april 1939 beslöt stadsfullmäktige (Utl. 1939: nr 132) att för en summa av 2,350,000 kr. förvärva samtliga aktier i fastighetsaktiebolaget Nacka jämte å Nacka gård den 1 juni 1939 befintliga inventarier och förråd.

Bolagets uppgift är att förvalta och försälja hela eller delar av fastigheterna 7/8 mantal Nacka säteri nr 1 med Nacka nedre kvarn, Nacka övre kvarn och Nynäs, med undantag av avsöndrade lägenheten Hästhagen nr 1 och 2 samt 1/2 mantal Klisätra, samtliga inom Nacka socken av Svartlösa härad i Stockholms län. Bolagets styrelse består av fem ledamöter med två suppleanter, vilka samtliga utses av bolagsstämman för ett år i sänder. Stadens på aktieinnehavet grundade rösträtt å bolagsstämman utövas av fastighetsnämnden. För revisionen av bolagets räkenskaper och förvaltning utses av bolagsstämman årligen två revisorer jämte en suppleant.

Styrelse.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stads-

fullm.; **Dahlberg, L. A.**, f. d. fastighetsdirektör; **Ljungdahl, L. O.**, fastighetssekreterare; **Ahlström, E. A.**, försäljningschef, stadsfullm.

Suppleanter: **Nyrén, G. H.**, idrottsdirektör; **Johannesson, E. G. V.**, direktör, stadsfullm.

Verkställande direktör.

Skjöldebrand, K. B. M., domänintendent.

En *förvaltare*, en *skogsförvaltare*, två *statkarlar* samt *extra lösarbetare* (vid behov).

Revisorer.

Carlsson, Olof, riksdagsman; **von Krusenstjerna, C. G. A.**, revisor.

Pensionärshemmen.

Enskede: **Björneborgsvägen 3, 5, 7, 9, 11 och 13; Enskedevägen 90, 92, 94 och 96; Palmfeldtsvägen 27, 29, 50 och 52; Palmfeldtsgränd 1, 3, 5, 5 A, 7 och 7 A; t. 49 50 01 (vice värdinnan), 49 24 40 (värmeläningsskötaren).**

Bromma: **Snörmakarvägen 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15 och 16; Knypplerskevägen 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 18, 20 och 22; t. 37 06 40 (vice värdinnan), 37 13 03 (värmeläningsskötaren).**

Verksamheten för anordnande av pensionärshem regleras genom k. kungörelsen den 22 juni 1939 om statsbidrag till anordnande av pensionärshem. Kungörelsen, som tillkom efter proposition till nämnda års riksdag på grundval av 1938 års pensionärsbostadssakkunnigas betänkande, har sedermera ändrats den 30 december 1939 och 30 juni 1942.

Avsikten med denna verksamhet är att såsom ett komplement till folkpensionen bereda fullgoda bostäder till billig hyreskostnad åt mindre bemedlade äldre och invalider, vilka icke med egna medel kunna tillfredsställande lösa sin bostadsfråga. Hyresgäst i pensionärshem måste emellertid kunna taga vård om sig själv antingen ensam eller med hjälp av annan i pensionärsbostaden boende person.

Statsbidrag må under vissa villkor utgå till kommuner eller till godkänt allmännyttigt bostadsföretag. Till egentliga byggnadskostnader (här ej inräknade sådana för tomt, vägar, ledningar m. m.) bestridande må statsbidrag utgå efter viss, för varje fall bestämd procentsats, dock endast å det belopp, vartill dessa kostnader skuligen kunna uppskattas. Procentsatsen för statsbidraget bestämmas med hänsyn till den för senast förlutna fem kalenderårs genomsnittliga uttaxeringen per inkomstskattekrona i den kommun, för vilken hemmet avses, av kommu-

Fsn

nal, landstings- och vägs katt. För det fall att uttaxeringen är under 10 kr. utgör statsbidraget 25 procent.

At fastighetsnämnden uppdrogs genom stadsfullmäktiges beslut den 19 februari 1940 att uppföra pensionärshem i Enskede och Bromma, var till medel samtidigt beviljades, varjämte nämnden bemyndigades att avlåta vederbörliga framställningar angående statsbidrag samt att mot enbart formell avgäld upplåta den för pensionärshemmen erforderliga tomtmarken. Pensionärshemmen ha utvidgats genom nybyggnader under åren 1942 och 1944.

Enligt stadskollegiets beslut den 13 november 1941 skall den rent förvaltningsmässiga skötseln av fastigheterna ombesörjas av fastighetsnämnden, medan övriga frågor rörande pensionärshemmen, urval av hyresgäster m. m., skola handläggas av en av fastighetsnämnden, fattigvårdsnämnden och styrelsen för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå utsedd delegation, benämnd pensionärshemsdelegerade. Fastighetsnämnden har utsett två ledamöter i delegationen, fattigvårdsnämnden två och styrelsen för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå en ledamot.

Pensionärshemmen i Enskede inrymma 234 lägenheter, varav hälften utgöres av 1 rum och kök, avsedd för makar eller två personer och den andra hälften av 1 rum och ljus kokvrå, avsedd för ensamboende personer.

Pensionärshemmen i Bromma inrymma 284 lägenheter, varav hälften utgöres av 1 rum och

kök och den andra hälften av 1 rum och ljus kokvrå.

För 1 rum och kök betalas en årlig hyra av 360 kr. och för 1 rum och kokvrå 240 kr.

För viss tillsyn av hyresgästerna äro två vicevärdinnor anställda, en för Enskede pensionärshem och en för Bromma pensionärshem. Lönen till dessa värdinnor utgår enligt löneskala 7 för stadens extra tjänstemän.

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 502,400 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 2,497,500 kr., dessutom förlagsmedel 1,325,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 502,400 kr.

Pensionärshemsdelegerade.

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm., ordf., **Wærn Bugge**, E. Ingeborg M., arkitekt (utsedda av fastighetsnämnden); **Théel**, f. Roth, Elisif, fru, vice ordf., **Åstrand**, N., ombudsman, stadsfullm. (utsedda av fattigvårdsnämnden); **Löfgren**, A., f. d. förbundsordförande (utsedd av pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå).

Sekreterare och föredragande.

Ernström, C. W., tf. kammarskrivare (se sid. 273).

Ang. församlingshem för gamla, se sid. 481.

Stockholms stads polisnämnd.

Polisnämnden.

Agnegatan 32, 2 tr., K.; tel.: se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas ingagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, vilken trädde i kraft den 1 januari 1926, skall riket för polisverksamhetens upprätthållande vara indelat i polisdistrikt. Varje stad utgör ett särskilt polisdistrikt. Enligt 13 § nämnda lag äger stad liksom även annan kommun, som bildar eget polisdistrikt, tillsätta en polisnämnd, med uppgift huvudsakligen att vara ett organ för den kommunala finansförvaltningen i avseende å polisväsendet. Polisnämnd — vilken icke äger taga befattning med fråga, som faller under polischefens befälsmyndighet — tillkommer särskilt att upprätta förslag till löne-, omkostnads- och, i förekommande fall, pensionsstat för polisväsendet i polisdistriktet samt till erforderliga ändringar i dettas polisorganisation, att förvalta till polisväsendet anslagna medel och för polisväsendet använda fastigheter och annan egendom, samt att till vederbörande myndigheter avgiva yttranden och göra framställning i frågor av mera allmän betydelse för polisväsendet. Innan ordinarie befattningshavare vid polisväsendet tillsättes, skall, efter det polischefen yttrat sig angående de sökande, även polisnämnden hava erhållit tillfälle att till länsstyrelsen (överståthållarämbetet) avgiva sådant yttrande.

Med stöd av dessa lagbestämmelser beslöt stadsfullmäktige den 15 februari 1926 att tillsätta en *Stockholms stads polisnämnd*, vilken sedan trädde i verksamhet den 1 maj s. å.

Enligt sin instruktion skall polisnämnden med den befogenhet, som enligt lagen om polisväsendet i riket eller annan allmän författning kan tillkomma sådan nämnd, handlägga frågor rörande polisväsendet i Stockholms polisdistrikt. (Betr. polisväsendet, se i övrigt sid. 6, 15, 21.)

Genom beslut den 20 september och 17 december 1937 hava stadsfullmäktige uppdragit åt polisnämnden att handhåva medelsförvaltningen m. m. inom Stockholms polisdistrikt, och i sammanhang därmed har polispersonalen fr. o. m. år 1938 överflyttats till polisnämndens lönestat. Även för viss kameral personal inom polisverket, som t. v. bibehålles å överståthållarämbetets

lönestat (se sid. 17), hava avlöningskostnaderna upptagits å polisnämndens stat. Samtidigt härmed har kassa- och räkenskapsväsendet för polisväsendet övertagits av stadens kassamarknör.

Polisnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Vid valet skall, därest så äskas av minst en femtedel av de väljande, proportionellt valsätt användas. Nämnden skall årligen inom sig utse en vice ordförande. Polismästaren eller någon, som under honom har anställning vid polisväsendet, får ej vara ledamot eller suppleant i polisnämnden. Polismästaren skall vara skyldig att lämna polisnämnden alla de upplysningar angående polisdistriktets polisväsende, som nämnden för fullgörande av sitt uppdrag behöver.

Den förutvarande politiinrättningen, vars administrativa förvaltning handhåfts av polisnämnden, har från och med år 1945 inlemmats i statens rättsläkarstation i Stockholm.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads polisnämnd, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 56). Lag 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, med ändr. K. polisreglemente 26 sept. 1925 för riket, med ändr.

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 15,325,514 kr., kapitalbudgeten, låneomedel, inom linjen 465,000 kr., dessutom förlagsmedel 70,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,732,450 kr.

Polisnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Ossbahr, C. P., protokollssekreterare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Carström, A. E., spårvägsman.

Göransson, Hardy P., överdirektör, stadsfullm.

*Törnqvist, J. E., justerare, stadsfullm.

PON

Suppleanter.¹⁾

- ***Carlberg**, B. C., överingenjör, stadsfullm.
Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare, stadsfullm.
 ***Eriksson**, f. Bengtsson, Nancy M., fru.
Sönberg, E. Hj. H., tillsyningsman.

Sekreterare (2,280 kr.).

Karlöf, E. A. (se nedan).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av polisnämndens och hemvärnsnämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Danielson, V. O., förbundskassör, ordf.
Nilsson, M. V., tulltjänsteman.
Taubner, K. W., kamrerare.

Suppleanter:

Lundwall, N. D., direktör.
Lydén, F. L., typograf.

Polisnämndens expedition.

Agnegatan 32, 2 tr., K.; t. 518183, 53 83 84; expeditionstid: 10—15.

I sammanhang med polisnämndens övertagande av medelsförvaltningen m. m. inom Stockholms polisdistrikt (se ovan) hava till polisnämndens expedition centraliserats dels förvaltningen av de till polisväsendet anslagna medel samt till polisdistriktet inflytande inkomster, dels vissa andra rent kamerala göromål, som tidigare handlagts av polisutbildad personal å olika avdelningar inom polisverket, bl. a. inköpsverksamheten för hela polisdistriktet samt bestyren med avlöningsväsendet för polispersonalen.

Polisnämndens expedition förestås av nämndens kamrerare, vilken bl. a. har till åliggande: att tillse, att till nämndens förfogande stående medel begagnas enligt meddelade föreskrifter samt att polisdistriktet tillkommande inkomster i behörig ordning inflyta; att på grundval av utav överståthållarämbetet avgivet

¹⁾ Ordföranden samt ledamöterna hrr Törnqvist och Carström skola, vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hr Sönberg och därefter av fru Eriksson samt hrr Ekholm och Carlberg i nu nämnd ordning. Vice ordföranden och ledamoten hr Göransson skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hr Ekholm och därefter hrr Carlberg och Sönberg samt fru Eriksson i nu nämnd ordning.

förslag till stat för polisdistriktet upprätta statförlag för polisnämnden; att bereda de ärenden rörande inköp, som skola underställas polisnämnden för beslut, samt i övrigt handhava inköpsverksamheten för nämndens expedition och polisdistriktet; att omhänderhava bokföringen över persedelförrådet; att hålla vård och uppsikt samt föra förteckning över all inom polisdistriktet och å nämndens expedition befinnlig inventarietrustning; att handhava avlöningsverket för nämndens expedition och polisdistriktet; att föra register över expeditionens och polisdistriktets personal; att bereda och, därest så påkallas, inför nämnden föredraga övriga ärenden, som skola behandlas av nämnden, med undantag av sådana, som röra yttranden i anställningsfrågor angående polispersonalen.

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 84,033 kr.; inkomster: driftbudgeten: 9,500 kr.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Karlöf, E. A., tjf. (se sid. 94), *tf. Ahlgren*, I. V.; t. 53 83 83, polisen 145; mottagningstid: 9,30—10,30.

Förste kammarskrivare (6,456 kr.).

Östlund, O. V.; t. polisen 281.

E. o. kammarskrivare (XV).

Holm, E. G.; t. polisen 281.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Kanerud, K. Å.; t. polisen 284.

Extra kontorsassistent (3,420 kr.).

Johansson, S. K.; t. polisen 284.

E. o. kontorsskrivare (IX).

Widman, A. Gunhild; t. 51 81 83.

Trä e. o. kontorsbiträden (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.), ett *expeditions-vaktsbiträde* (1,380 kr.).

Personalläkare (4,920 kr.).

Andersson, K. O., prakt. läkare; Karlavägen 71, Ö.; t. 62 08 81; mottagningstid: 10—11, 16—17; **Engström**, R. O., stadsdistriktsläkare; Södermalmstorg 4, Sö.; t. 40 35 37; mottagningstid: 13—14, lördag och dag före helgdag 10—11; **Åkerman**, N. K. H., prakt. läkare; Parmmätargatan 7, K.; t. 52 22 10; mottagningstid: 12—13.

Polisdistriktet.

Betr. den åt polisnämnden anförtrödda medelsförvaltningen m. m. inom polisdistriktet, se ovan.

Polispersonalen, som fr. o. m. år 1938 uppförts å polismännens lönestat, upptages under poliskåren (sid. 21).

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten: 15,226,356 kr., kapitalbudgeten, av lånemedel inom linjen 465,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,722,700 kr.

Politiinrättningen.

(Statens rättsläkarstation.)

Hantverkargatan 3, K.; öppet vardagar 9—11; t. 50 52 41.

Expeditionen: expeditionstid: 9—13; t. 53 70 36.

Från och med 1945 omhänderhavas vissa politigöromål av personal vid den från samma år inrättade Statens rättsläkarstation.

För polititransporternas verkställande finnes en särskild politiautomobil.

Författningar. K. m:ts instruktion 15 dec. 1944 för statens rättsläkarstation i Stockholm. K. brev s. d. till medicinalstyrelsen ang. fastställande av taxa för tjänsteförrättningar vid statens rättsläkarstation i Stockholm.

Stat år 1945. (Politi.) Utgifter: driftbudgeten 15,125 kr.; inkomster: driftbudgeten 250 kr.

Föreståndare.

Granelli, G. R.

Prästerligt biträde.

Ramsten, B. A., komminister i Kungsholms förs.

En *extra politika*rl.

Stockholms stads hemvärnsnämnd.

Hemvärnsnämnden.

Adress och mottagningstid: se nedan under ordföranden och sekreteraren.

Hemvärdnet, vilket utgör en del av lantförsvaret, består enligt k. kungörelsen den 31 maj 1940 om hemvärnets organisation och uppgifter (hemvärnskungörelsen) av militärt organiserade, på frivillighetens väg rekryterade förband, vilkas främsta uppgift är att verka för det omedelbara trygghandet av den egna hemorten. För hemvärnets organiserande indelas inskrivningsområdena i hemvärnsskretsar, vilka sedan indelas i hemvärnsområden. Den omedelbara ledningen av hemvärdnet utövas inom varje hemvärnsområde av hemvärnsområdesbefälhavaren, vilken i vad avser organisationen och utbildningen närmast är underställd hemvärnsskretsbeälhavaren. I militärt avseende lyder han under inskrivningsbefälhavaren (försvarsområdesbefälhavaren). Under hemvärnsområdesbefälhavaren lyda hemvärnsmän och reservhemvärnsmän inom hemvärnsområdet.

Enligt hemvärnskungörelsen skall hemortskommunen lämnas tillfälle att yttra sig före förordnande av erforderligt befäl för hemvärnsförbanden inom hemvärnsområdet ävensom före antagning av hemvärnsmän och reservhemvärnsmän. Dylikt yttrande må avgivas antingen av drätselkammaren eller motsvarande organ eller ock av särskild nämnd, som må hava för ändamålet tillsatts, eller av annan kommunal myndighet, åt vilken kommunen må hava uppdragit handläggningen av sådana frågor.

Stadsfullmäktige beslöt den 28 juni 1940 att utse dylik särskild nämnd, kallad *Stockholms stads hemvärnsnämnd*. Nämnden består av fem ledamöter. Ordförande och vice ordförande utses årligen inom nämnden. Valet av nämnden för år 1945 ägde rum den 4 december 1944.

Då hemvärdnet utgör en del av lantförsvaret har det principiellt ansetts ankomma på kronan att

bestrida de kostnader, som äro oundgängliga för att hemvärdnet skall kunna erhålla en effektiv organisation. Stadsfullmäktige hava dock ansett sig böra lämna bidrag till vissa med verksamheten förenade kostnader av allmänt social natur (till hemvärnsmännens personliga utrustning m. m.).

Författningar. K. kung. 31 maj 1940 om hemvärnets organisation och uppgifter, med tillägg och ändr.

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 25,690 kr.

Hemvärnsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Abard, G. S., direktör; träffas Torsgatan 2, Va., alla vardagar 10—11; i övrigt efter överenskommelse per telefon »Morgontidningen».

Vice ordförande.

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Nordenfelt, B., redaktör.

Pehrzon, V. M., direktör.

Törnqvist, J. E., justerare, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma för polisenämnden (se sid. 178.)

Sekreterare (1,380 kr.).

Eklblad, K. E. V., förste kammarskrivare; träffas Svartmangatan 25, C., måndagar 18,30—19,30; i övrigt efter överenskommelse per telefon 20 03 87.

Stockholms stads hyresnämnder.

Hyresnämnderna.

Ordförandenas mottagningar: se nedan resp. ordförande. Expedition: se nedan hyresnämndernas centralkansli.

Den 19 juni 1942 utfärdades lag om hyresreglering m. m. Bestämmelserna i lagen skola äga tillämpning i varje stad, köping eller municipalsamhälle med minst 2,000 invånare samt, där konungen så förordnar, jämväl i annan tätbebyggd ort. Enligt lagen skall för hyresregleringens handhavande i varje kommun, där lagen äger tillämpning, utses en eller flera hyresnämnder. Dessa tjänstgöra tillika som medlingsnämnder enligt lagen den 22 juni 1939 om medling i hyrestvister. Hyresnämnd utgöres av ordförande och två ledamöter. Ordförande och suppleant för ordförande förordnas av konungen eller den myndighet, konungen bestämmer (statens hyresråd), medan ledamöterna väljas av kommunens beslutande organ. Den ene ledamoten skall äga eller förvalta till uthyrning avsedd fastighet. Den andre ledamoten, som ej må äga eller förvalta sådan fastighet, skall hava kännedom om de mindre bemedlades bostadsförhållanden. I ärende rörande annan lägenhet än sådan, som är avsedd att helt eller till väsentlig del nyttjas till bostad, skall där det utan olägenhet kan ske, sistnämnde ledamot ersättas av ledamot, som driver förvärvsverksamhet i förhyrd lägenhet och ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet. För ordföranden och var ledamot i nämnden utses minst en suppleant. I fråga om suppleant skall gälla vad ovan sagts om ordförande eller ledamot, som suppleanten skall ersätta. Kostnaderna för hyresnämnds verksamhet, inberäknat skäliga arvoden till ordförande och ledamöter, skola bestridas av kommunen, som även skall äga att utse revisorer för granskning av hyresnämnds räkenskaper och förvaltning.

Den egentliga hyresregleringen omfattar *dels* bostadslägenheter, som ej uthyras i möblerat skick, *dels* ock lägenheter, som icke äro avsedda att nyttjas till bostad (affärslägenheter och liknande), såvida ej hyran för dessa är bestämd att utgå med växlande belopp för skilda tider. Möblerade bostadslägenheter och affärslägenheter, för vilka rörlig hyra utgår, underkastas endast en viss begränsad hyresreglering.

Såsom huvudprincip för hyresregleringen gäller, att högre hyra ej må mottagas eller avtalas än det hyresbelopp, lägenheten betingade den

1 januari 1942. Detta belopp betecknas i lagen som grundhyra. Om lägenheten ej var uthyrd den 1 januari 1942, skall grundhyran fastställas av hyresnämnd efter hyresläget vid nämnda tid. För lägenhet som färdigställdt senare än den 1 januari 1942, fastställer hyresnämnd grundhyran till det belopp, som med hänsyn till byggnadskostnaderna och övriga omständigheter finnes skäligt. Efter framställning av hyresvärd respektive hyresgäst eller hyressökande kan hyresnämnd höja eller sänka grundhyran.

Utöver grundhyran må hyresvärden träffa avtal om skälig ersättning för lägenhetens uppvärmning och förseende med varmvatten eller, om gottgörelse därför ingår i grundhyran, för den ökade kostnad, som för sådant ändamål åsamkas hyresvärden. Hyresnämnd äger emellertid, utan hinder av att andra grunder avtalats för beräkning av ersättning för lägenhetens uppvärmning och förseende med varmvatten, förordna att de grunder, som finnas skäliga, skola tillämpas. Nämnden må ock bestämma, hur stor del av hyra, som skäligen skall anses belöpa på dylik ersättning.

Hyresregleringen har förbundits med visst skydd för hyresgäst mot risken att tvingas avflytta från sin lägenhet. Hyresnämnd har nämligen tillagts befogenhet att på framställning av hyresgäst förklara uppsägning ogiltig, om den finnes strida mot god sed i hyresförhållanden eller eljest vara obillig. Hyresnämnd må ock, om hyresgästen samtycker därtill, förlänga hyresförhållandet mot den hyra, hyresvärden enligt bestämmelserna i lagen äger betinga sig, och på de villkor i övrigt, som finnas skäliga.

För att hindra, att bostadsbehövandes nödläge utnyttjas, är det enligt hyresregleringslagen förbjudet att mottaga eller träffa avtal om förmedlingsprovision av hyressökande för anvisning å bostadslägenhet. Vid yrkesmässig bostadsförmedling får dock sådan utgå enligt grunder, som bestämmas av hyresnämnden. Denna har sålunda att utfärda taxor för ändamålet.

I samband med hyresregleringslagen infördes en lag om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m. Utan en kontroll av upplåtelser av bostadsrätt och överlåtelser av bostadsrätt och annan andelsrätt i förening eller aktiebolag, varmed följer rätt att besitta eller hyra lägenhet, skulle nämligen syftet med hyresregleringen kunna kringgås. Bostadsrättsföreningarnas upplåtelse av bostadsrätt skall enligt lagen kontrolleras på så sätt, att den ekonomiska plan, som skall inlämnas till länsstyrelsen, innan en

HyN

förening kan börja sin verksamhet, först måste ingivnas till hyresnämnd och godkännas av denna. Även kontrollen av överlåtelser utav bostadsrätt eller annan jämförlig andelsrätt omhändervares av hyresnämnden, vilken har att godkänna sådan överlåtelse för att densamma skall bli gällande.

För medling må hyrestvist av part hänskjutas till hyresnämnd, såframt tvisten ej dragits inför domstol, lagsökningsdomare, överexekutor eller skiljemän. Ar tvisten anhängig vid domstol, äger denna på begäran av parten förordna, att tvisten före målets avgörande skall, i sin helhet eller i viss del, handläggas av nämnden. Nämnden har att, sedan tvistefrågan klarlagts, söka åvägabringa förlikning mellan parterna. Kunnat ej parterna enas om förslag till förlikning, som under förhandlingarna framkommit från någon av dem, skall nämnden framlägga förslag till lösning av tvisten.

Erhåller nämndens ordförande kunskap om att inom kommunen uppkommit hyrestvist, som kan äventyra freden på hyresmarknaden, skall han, utan avvaktan att framställning om medling inkommer till nämnden, omedelbart söka förbindelse med de tvistande, göra sig noga underrättad om vari tvisten består, hemställa till de tvistande att i avvaktan på tvistens lösning icke vidtaga, vidhålla eller skärpa stridsåtgärder samt kalla de tvistande att, själva eller genom utsedda ombud, jämte, där så erfordras, representanter för de fastighetsägare- eller hyresgästorganisationer, som de tvistande må tillhöra, sammanträda inför nämnden.

Hyresregleringen trädde i kraft den 30 juni 1942 och äger giltighet till och med den 30 september 1946. Från och med hyresregleringens ikraftträdande upphörde Stockholms stads nämnd för medling i hyrestvister med sin verksamhet, vilken överflyttades å de nyinrättade hyresnämnderna.

Part, som är missnöjd med hyresnämnds beslut, äger däröver anförda besvär hos statens hyresråd.

Genom k. kung. den 3 december 1943 har förordnats om skyldighet för hyresvärd att anmäla hyresledighet m. m. K. m:t har vidare genom beslut den 17 mars 1944 föreskrivit, att nämnda kungörelse skall fr. o. m. den 1 april 1944 äga tillämpning inom Stockholms stad. Anmälan, som avses i kungörelsen, skall i Stockholm avlämnas till hyresnämndernas centralkansli.

Vidare har genom k. kung. den 14 april 1944 förordnats om skyldighet att lämna uppgift angående uthyrning av möblerad bostad. Enligt k. m:ts beslut den 22 juni 1944 skall sågda kungörelse äga tillämpning inom Stockholms stad fr. o. m. den 1 juli 1944. Närmare bestämmelser om uppgiftsskyldigheten, vad Stockholms stad angår, hava fastställts av statens hyresråd den 28 juni 1944. Uppgift om uthyrning av möblerad bostad skall i Stockholm avlämnas till hyresnämndernas centralkansli.

Genom socialdepartementets ämbetsskrivelser den 19 juni 1942 och den 24 september 1943 har förordnats att Stockholms stad skall uppdelas i nio hyresdistrikt, omfattande: första distriktet

Kungsholms och S:t Görans församlingar, andra distriktet Bromma församling, tredje distriktet Klara, Jakobs och Nikolai församlingar, fjärde distriktet Matteus och Gustav Vasa församlingar, femte distriktet Johannes, Engelbrekts och Adolf Fredriks församlingar, sjätte distriktet Hedvig Eleonora och Oscars församlingar, sjunde distriktet Katarina och Sofia församlingar, åttonde distriktet Maria Magdalena och Högalids församlingar samt nionde distriktet Brännkyrka och Enskede församlingar. Stadsfullmäktige beslöt den 29 juni 1942 bl. a. att i Stockholm inrätta nio hyresnämnder, samt att uppdraga åt fastighetsnämnden att vidtaga på kommunen ankommande åtgärder i anledning av hyreslagstiftningen. I anslutning härtil har upprättats Stockholms hyresnämnders centralkansli, som bl. a. har att tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar i hyresfrågor, som höra till hyresnämndernas verksamhetsområde, samt för hyresnämndernas räkning mottaga, komplettera och registrera framställningar i hyresärenden. Som föreståndare för kansliet fungerar ordföranden för en av nämnderna. Denne ordförande skall vara den ledande och sammanhållande länken mellan de olika nämnderna samt har att sammankalla nämnderna och deras ordförande till konferenser för eröande av enhetlighet och likformighet i ärendenas handläggning. För den direkta ledningen av kansliet och för utövande av det närmaste chefskapet över kansliets personal har förordnats en sekreterare med juridisk kompetens.

Stadsfullmäktige hava beslutit att — med tillämpning tills vidare — följande arvoden skola utgå: till ordförande i hyresnämnd 50 kronor per förrättningsdag, dock högst för 10 förrättningsdagar per månad, till suppleant för ordförande 40 kronor per förrättningsdag, dock högst för 10 förrättningsdagar per månad, till ledamot 12 kronor per förrättningsdag, dock att för dag, då vederbörande deltagar i såväl sammanträde som besiktning, arvudet skall utgå med 18 kronor, samt till centralkansliets föreståndare 3,600 kronor för år. Till sekreterare utgår arvode med 30 kronor per förrättningsdag, dock högst för 10 dagar i månaden.

Den 18 september 1944 företogs val av tre ledamöter och sex suppleanter i envar av de angivna nio hyresnämnderna för tiden fr. o. m. den 1 oktober 1944 till och med den 30 september 1945 (kompletteringsval den 16 oktober och 20 november 1944). Stadsfullmäktige valde den 18 september 1944 jämväl tre revisorer och två suppleanter för granskning av hyresnämndernas räkenskaper och förvaltning för tiden fr. o. m. den 1 oktober 1944 till och med den 30 september 1945.

Författningar. Lag 19 juni 1942 om hyresreglering m. m., med ändr. Lag 23 mars 1945 ang. fortsatt giltighet av lagen 19 juni 1942 om hyresreglering m. m. Lag 19 juni

1942 om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m., med ändr. Lag 23 mars 1945 ang. fortsatt giltighet av lagen 19 juni 1942 om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m. K. kung. 19 juni 1942 med närmare föreskrifter ang. hyresnämndernas verksamhet, med ändr. Lag 22 juni 1939 om medling i hyrestvister. Provisionstaxor för yrkesmässig bostadsförmedling (Kf 1942: nr 66). K. kung. 3 dec. 1943 om skyldighet att anmäla hyresledighet m. m. K. kung. 14 april 1944 om skyldighet att lämna uppgift ang. uthyrning av möblerad bostad. Statens hyresråds bestämmelser 28 juni 1944 om skyldighet att i Stockholm lämna uppgift om uthyrning av möblerat rum eller annan möblerad bostad (Kf 1944: nr 44).

Stat år 1945. Utgifter: driftbudgeten 260,000 kr. (anslaget får disponeras först efter drätselnämndens medgivande).

1:a distriktets hyresnämnd.

(Kungsholms och S:t Görans församlingar.)

Ordförande.

Kettner, J. G. R., assessor; mottagning: första och tredje fredagen i varje månad 10—11 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Melander, P. E., revisionssekreterare.

Ledamöter.

Hygrell, E. A. H., aktuarie (fastigh.repr.); Olsson, E. Hj., revisor (bostadsrepr.); Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidkarska (affärslok.repr.).

Suppleanter: Stenport, T. G., civilingenjör, Trotter, J. K., kammarskrivare (fastigh.repr.); Olsson, K. E., redaktionssekreterare, Rylander, C. G. A., laboratoriebiträde (bostadsrepr.); Lydén, F. O., ombudsman, Ekman, J. I. O., köpman (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Böre, C. O. H., e. o. amanuens.

2:a distriktets hyresnämnd.

(Bromma församling.)

Ordförande.

Berglund, H., kansliråd; mottagning: första och tredje onsdagen i varje månad 9—10 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Hammarberg, J. C., aktuarie.

Ledamöter.

Thoresen, Svea M., fröken (fastigh.repr.); Larsson, C. L., förste sekreterare (bostadsrepr.); Hölcke, S. L. advokat (affärslok.repr.).

Suppleanter: Hammarlund, Å. P. E., försäkringstjänsteman, Lundberg, J. A., agronom (fastigh.repr.); Håkansson, E. A. F., spårvägsman, Hesselbäck, E. G., järnvägsman (bostadsrepr.); Dahl, H. O., direktör, Modin, N. E., direktör (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Geger, G., advokat.

3:e distriktets hyresnämnd.

(Klara, Jakobs och Nikolai församlingar.)

Ordförande.

Bergström, B. C. Hj., förste byråsekreterare; mottagning: första och tredje torsdagen i varje månad 16,45—17,45 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Wiholm, E. G., byrådirektör.

Ledamöter.

Sjöqvist, J. A., arkitekt (fastigh.repr.); Hjertén, H. I., civilingenjör (bostadsrepr.); Fahlstöm, E., läderhandlare (affärslok.repr.).

Suppleanter: Sandberg, C. A. J:son, fastighetsägare, Enhörning, C. F., f. d. bankdirektör (fastigh.repr.); Göransson, C. G. E., ombudsman, Carlsson, L. Hj., förbundsordförande (bostadsrepr.); Nilsson, A. B., ombudsman, Elmblad, M. A., juvelerare (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Heyman, S. H., protokollssekreterare.

4:e distriktets hyresnämnd.

(Mattens och Gustav Vasa församlingar.)

Ordförande.

Durling, C. A. G., revisionssekreterare; mottagning: första och tredje onsdagen i varje månad 10—11 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Norrzell, S. S., revisionssekreterare.

Ledamöter.

Lindholm, E. M., disponent (fastigh.repr.); Jeansson, f. Johansson, Alice, föreståndarinna (bostadsrepr.); Waldebäck, E. G. R., köpman (affärslok.repr.).

Suppleanter: Bengtsson, K. G. R., byggnadsingenjör, Barthen, A. I., konsul (fastigh.repr.); Alm, N., ombudsman, Lindvall, E. V., boktryckare (bostadsrepr.); Olofsson, K. J., tobakshandlare, Elmgren, O. G. A., direktör (affärslok.repr.).

HyN

Sekreterare.

Lundgren, Å. V., assessor.

5:e distriktets hyresnämnd.

(Johannes, Engelbrekts och Adolf Fredriks församlingar.)

Ordförande.

Sjögren, F., revisionssekreterare; mottagning: första och tredje onsdagen i varje månad 10—11 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Ankarswärd, K. K. E. G., föredragande i regeringsrätten.

Ledamöter.

Fellenius, W. K. A., överstelöjtnant (fastigh. repr.); Aronsson, G. A., avdelningschef (bostadsrepr.); Esbjörnson, K. V., tobakshandlare (affärslok.repr.).

Suppleanter: Cronwall, E. G., civilingenjör, Ankarcrona, C.-W., e. o. aktuarie (fastigh. repr.); Claesson, E. L., tjänsteman, Bergman, O. W., mätaravläsare (bostadsrepr.); Lundmark, B. G., köpman, stadsfullm., Högström, A. P. B., speccerihandlare (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Öhman, F. K. I., revisionssekreterare.

6:e distriktets hyresnämnd.

(Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.)

Ordförande.

Thelin, A. F. V., vattenrättsdomare (se sid. 185); mottagning: första och tredje måndagen i varje månad 9—10 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Durling, C. A. G., revisionssekreterare.

Ledamöter.

Malmberg, N. O., arkitekt (fastigh.repr.); Geijer, J. L., ombudsman (bostadsrepr.); Norkvist, J. L., manufakturhandlare (affärslok.repr.).

Suppleanter: Hessler, A. A. H., sekreterare, Velandar, S., professor (fastigh.repr.); Eriksson, F. M., faktor, Hedén, S. B., ombudsman (bostadsrepr.); Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare, stadsfullm., Svantesson, S. J., köpman (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Fredrikson, G. R., assessor.

7:e distriktets hyresnämnd.

(Katarina och Sofia församlingar.)

Ordförande.

Lundberg, C. G. R., assessor; mottagning: första och tredje tisdagen i varje månad 9—10 i rådhuset (förmyndarkammaren).

Suppleant för ordföranden.

Gustáv, O. E. G., byrådirektör.

Ledamöter.

Hauffman, G. L., byggnadsingenjör (fastigh.repr.); Larsson, G. K., ombudsman (bostadsrepr.); Taubner, K. W., kamrerare (affärslok.repr.).

Suppleanter: Ericsson, C. T., direktör, Ahlson, A. H. N., civilingenjör (fastigh.repr.); Heijdenberg, G. W., spårvägsman, Johansson, K. B. M., ombudsman (bostadsrepr.); Nilsson, J. M., fiskhandlare, Sjöberg, K. W., konditor (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Åqvist, N. E. M., extra notarie.

8:e distriktets hyresnämnd.

(Maria Magdalena och Högalids församlingar.)

Ordförande.

Charlesjö, G. I. A., revisionssekreterare; mottagning: första och tredje tisdagen i varje månad 10—11 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Svensson, S. M., tf. revisionssekreterare.

Ledamöter.

Låftman, K. J. T., kapten (fastigh.repr.); Hallberg, B. B. L., typograf (bostadsrepr.); Johnsson, I. W. F., manufakturhandlare (affärslok.repr.).

Suppleanter: Borell, E., advokat, Westerlund, H., disponent (fastigh.repr.); Olsson, J. A., järnvägsman, Karlsson, K. J. E., elektriker (bostadsrepr.); Olsson, D. A. (S.), tobakshandlare, Ekholm, A. V., kopparslagarmästare (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Holmer, G. F., förste amanuens.

9:e distriktets hyresnämnd.

(Brännkyrka och Enskede församlingar.)

Ordförande.

Andrée, J. E., byråchef; mottagning: första och tredje fredagen i varje månad 17—18 å hyresnämndernas centralkansli.

Suppleant för ordföranden.

Lundberg, A. N. V., uppbördsintendent.

Ledamöter.

Engstrandh, N. F., direktör (fastigh.repr.); **Pettersson**, E. F., målare (bostadsrepr.); **Erlandson**, A. H., direktör (affärslok.repr.).

Suppleanter: **Nennert**, A. T., löjtnant, **Lomark**, N. V., fastighetsförvaltare (fastigh.repr.); **Molinsky**, J. V., metallarbetare, **Nilsson**, J. G., kommunalarbetare (bostadsrepr.); **Johansson**, K. F. M., manufakturhandlare, **Morin**, G. E., livsmedelshandlare (affärslok.repr.).

Sekreterare.

Antoni, N.-F. G., förste intendent.

Revisorer.

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.; **Lagergren**, D. G., f. d. kassör; **Larsén**, J. A., byggnadsverkmästare.

Suppleanter: **Carlsson**, R. R., konsulent; **Ödman**, f. Härleman, Vera E., fru.

Hyresnämndernas centralkansli. HyN

Munkbrogatan 2, 3 tr., C. (postgirokontonr 90); t. 23 30 60; expeditionstid: 10—15 (lördagar och dag före helgdag 10—15).

Föreståndare (3,600 kr.).

Thelin, A. F. V., vattenrättsdomare, ordf. i 6:e distr:s hyresnämnd, tillika ordförande i hyresnämndernas ordförandekollegium; mottagnings-tid alla vardagar utom lördagar: 9—10.

Sekreterare.

Spångberg, L. O., jur. kand.; mottagningstid: 10—11.

Biträdande sekreterare.

Sewerin, N. O. G.; mottagningstid: 14—15 (lördagar 11—12).

Kammarsskrivare.

Sturæus, N. S. S.

Dessutom ett *extra första kontorsbiträde*, elva *extra kontorsbiträden*, två *tillfälliga skrivbiträden*, en *extra telefonist*, två *extra expeditionsvakter*, ett *extra expeditionsvaktsbiträde*.